

Nr. 9/1995

noul

INEMA

Anul VI nr. 68 (390)

REVISTĂ A CINEFILOR DE TOATE VÂRSTELE

**BRAVEHEART —
INIMĂ
NEÎNFRICATĂ**
Pe ecrane
din 15 septembrie

●
**M
E
L

G
I
B
S
O
N**

Călătorii sentimentale:
**Spencer Tracy—
Katharine Hepburn**

HOLLYWOOD
Ultimul sindrom:
sexy-mistic-club

Marea majoritate a celor care ne scriu doresc să-și exprime simpatia și fidelitatea față de revistă, fapt cu atât mai emoționant cu cât a ră-

mâne fidel unei publicații, la prețurile de azi, presupune de multe ori a deveni infidel altor plăceri și bucurii... Aceștia, așa cum am văzut în numerele trecute, își pot îngădui, pe baza unei vechi conviețuirii, să ne comunice și păreri critice, mai ales în ceea ce privește opinia unor cronicari despre anumite filme. Exceptând așadar declarațiile de bună înțelegere, corespondenții noștri se împart în câteva categorii perchei: cei care vor să facă filme (în calitate de scenariști improvizați) și cei care vor să facă filme (în calitate de scenariști, regizori sau actori virtuali); cei care iubesc orbește filmele românești și cei care le disprețuiesc; cei care apreciază fără discernământ filmele americane și cei care le găsec numai defecte; cei extaziați în fața noilor stele (Tom Cruise, Richard Gere, Sharon Stone etc.) și cei total neincrezători în destinul acestora; „cinematecofilii” și „videofili”; „artiștii” și „comercia-liștii”; „textualiștii” și „fotocolectonarii” etc. Între aceste categorii bine delimitate, bine argumentate și adesea bine încâierate, își fac loc, unii cu timiditate, alții cu tupeu, solitari: autorii de versuri, îndrăgostiții de cinematografia indiană, alaideloniștii, tomhankșiștii sau dallasienii, luptătorii cu frigul și cu semintele din cinematografe și luptătorii pentru imaginea României din filmele de cinema.

Deloc puțini, dar destul de puțin zgomotoși, sunt cititorii echilibrați, deschiși deopotrivă spre toate problemele și spre toate tipurile de film sau de vedete, necontaminați de obsesii unice și comportamente fundamentaliste, gata să intre în dialog cu preopinul și nu pur și

simpliciter în făcile acestuia, gata să accepte și alte opinii, puncte de vedere, criterii, filme, actori, ba chiar și alte postere decât cele solicitate. Faptul că acești corespondenți sunt din ce în ce mai mulți mă întărește în convingerea că revista emite și ea un flux de normalitate, de toleranță, de pluralism al opiniilor, de generozitate.

Printre acești din urmă corespondenți o numim și pe **MAGDALENA ACHIM** din București, care vorbește cu aplacare și gravitate despre **NUNTA DE PIATRĂ**, evocând, între altele, „definițiile” date de neuitatul D.I. Suchianu: „nunta cu moartea” și „nunta cu urâtul”. Iată ce observă M.A. în legătură cu grupul de filme ale lui Mircea Verroiu și Dan Pița: „Ceea ce surprinde în acest film este unitatea, chiar dacă cele două stiluri propuse sunt sensibil diferite. Unitatea este dată nu numai de anumite elemente ce străbat ambele părți (fără să sugereze succesiunea în timp), ci și de plasarea celor două evenimente în sfera tragicului uman. Nu coordonatele temporale interesează aici, ci tragismul etern repetabil; vor mai exista „nunți cu moartea” sau „cu urâtul”, acesta este mesajul pe care reușesc să-l transmită realizatorii filmului (...) Un film în care se vorbește puțin, dar se spun enorm de multe lucruri, imaginea și sunetul au o forță narativă extraordinară”.

Corespondenta mai comentează

un film văzut pe programul II al TVR, **ARIPI DE FLUTURE**: „o poezie ce acumulează (?) tragic tocmai pentru că este ancorată în copilărie, vârstă a necunoscutului, când multe nu sunt înțelese, dar cu siguranță totul este înregistrat dureros. Asistăm la felul în care absurditatea creează distanțe sufletești enorme. Am vrea să credem în final că aceste distanțe se pot recupera, că nimic nu este iremediabil pierdut, dar ne este greu, pentru că flecare dintre eroi poartă stigmate de neînălțat ale unui trecut ce ar fi putut fi foarte simplu fericit.”

Despre **INSTINCT FINAL**: „Filmul se pretinde a fi psihologic, dar finalul nu numai că alunecă în hilar, dar lasă și destule probleme neelucidate”. Și, în sfârșit, despre **DOCTOR QUINN**: „N-a fost niciodată un serial prea deștept, dar acum nu frizează ridicolul, ci prostia (mai degrabă)”.

Mulțumesc lui M.A. pentru analiza piesei „Transfer de personalitate” transmisă la TV, în care a observat „mecanismul absurd, dar bine direcționat al sistemului de opresiune într-un regim totalitar”.

Ca să ne dăm seama de instinctul dialectic al corespondenței, să numărăm numai de câte ori apare adversativul dar în frazele citate din scrisoare. Vă asigur că frecvența acestuia este la fel de mare și în frazele necitate.

IOANA ALEXANDRU din Oradea practică un fel de „cinematografie comparată” (o numesc astfel prin asociație cu literatura comparată), analizând în paralel **FRANKENSTEIN ȘI INTERVIU CU UN VAMPIR**. Concluzia: „Două filme emoționante, la care nu ție rușine să lăcrimezi. Puțin”. În **LEGENDELE TOAMNEI**, îl consideră pe Anthony Hopkins prea mare pentru rol și pe Brad Pitt „un armăsar de rasă printre armășarii de circ, ca să-l parafrazăm pe Noica”. În sfârșit, Ioana Alexandru ne ceartă pentru a nu-i fi răspuns la unele scrisori. Deoarece n-am omis nici o scrisoare până acum, rezultă că ori a omis I.A. să pună scrisorile cu pricina la poștă, ori a omis răspunsul. I.A. nu trebuie să dispere: unor scriitori vechi li s-au pierdut opere întregi și totuși ei au intrat în istoria literaturii universale.

O altă nedreptățită de zeul comunicațiilor (Hermes/Mercur?) este, se pare, **ALYNNE CRISTIANNI** din Pitești, care se plânge și ea că nu a primit nici un răspuns la epistolele sale. „Poate de vină este scrisul meu sau poate numele sub care semnez. Este cumva vina mea dacă mă numesc Alynne Cristianni?” Un nume atât de muzical și de exotic ar fi atras probabil atenția redacției în mod cu totul deosebit, iar răspunsul nu s-ar fi lăsat așteptat... Alynne visează („de când eram foarte mică”) să devină regizoare de film, deși știe că regia de film este o profesie mai curând masculină. Ea crede că și „femeile pot face față, poate chiar mai bine decât bărbații”. Mă rog, un grafic pe care încerc să mi-l reprezint îmi arată că, într-adevăr, și femeile pot face față. În ceea ce pri-

DIALOG cu cititorii

Sumar

Septembrie 1995

REGIZORII NOȘTRI FILMEAZĂ: Asfalt tango de Nae Caranfil; Cello maestro de Dan Pița

PORTRETUL LUNII: Maia Morgenstern

PE ECRANE: Prindeți și arestați această mai-muță; Don Juan de Marco; Scenariul ucigaș; Hăituit în insula răzbnării; Congo; Batman Forever; Inimă neînfricată; Cavalerul mesei rotunde; Rob Roy

DEZASTRE DINTR-UN SECOL DE CINEMA: Rateuri în costume de epocă; O catastrofă premeditată; Și muzica s-a oprit; Succese literare, eșecuri cinematografice; Strip-tease falit

HOLLYWOOD: Ultimul sindrom; sexy-mistic-club

CĂLĂTORII SENTIMENTALE:

Spencer Tracy-Katharine Hepburn

CINEGLOB: FILMFAIX

ÎN ACEST NUMĂR SEMNEAZĂ: Călin Căli-mănuș, Irina Coroiu, Adina Darián, Dana Duma, Roland Man, David Melville, Iaromira Popovic, Eva Sirbu, Dumitru Solomon, Doina Stănescu.

Livia Corneschi, București, Antonia Bădescu, București

ISABELLE ADJANI. Născută în 1955 la Paris. Tatăl — algerian de origine turcă; mama — nemțoaică. Joacă pentru prima oară în film (rol episodic) la vârsta de 14 ani. În 1972 este angajată la Comedia Franceză și va interpreta roluri principale în *Școala femeilor* de Molière, *Port Royal* de Montherlant și *Odine* de Jean Giraudoux. Primul ei rol important pe ecran îl are în *La Gifle (Palma)*, regia: Claude Pinoteau, partener: Lino Ventura. În 1975, François Truffaut o alege pentru rolul principal în *Adèle H.* Isabelle este — în film — o femeie îndrăgostită, urmărind cu disperare, până la nebunie, un bărbat care o părește nepăsător. Frumusețea ei specială și pasiunea cu care se dăruiește rolurilor o ajută să joace și în filme de autor și în filme de public, cu același succes, alternând rolurile dramatice cu cele de comedie. Dar fie că interpretează tinere răzvrătite, eroine romantice sau femei enigmatice, Isabelle Adjani fascinează de fiecare dată. Între 1976—1989 lucrează cu regizori celebri din Franța sau de la Hollywood: *Barocco* (r. André Téchiné, 1976), *Le Locataire* (Roman Polanski, 1976), *Driver* (r. Walter Hill, 1978), *Nosferatu* (Werner Herzog, 1979), din nou André Téchiné — *Les Soeurs Bronnă* (1979), Andrzej Zulawski — *Possession* (1981), James Ivory — *Quartet* (1981), Urmează *Tout feu, toute flamme* (r. Jean Paul Rappeneau, 1982), *Antonietta* (Carlos Saura, 1983), *Mortelle randonnée* (Claude Miller, 1983), *Subway* (r. Luc Besson, 1985), *Camille Claudel* (r. Bruno Nuytten, 1989). Întoarsă la teatru, joacă în *Domnișoara Julia* de Strindberg. Rolul o epuizează nervos și este nevoită să stea departe de scenă și de

Gillian Anderson
și David Duchovny

vește cea de-a doua parte a aserțiunii, nu dețin date din care să rezulte un „mai bine decât bărbații”. Marii regizori de film au fost și sunt totuși bărbați, majoritatea coplesitoare este formată tot din bărbați, dar regiioanele au, totuși, o prezență în cinema originală și inimitabilă. Lăsând însă problema sexualității optm al regizorilor de film, mă voi referi la scenariul pe care A.C. ni-l trimite spre lectură. „Floarea de lotus” nu este un scenariu, cum și-l intitulează autoarea, ci doar un subiect de film, un, să-i zicem, **sinopsis**, care are oarecare cursivitate, dar și multe clișee din filmele văzute, mai ales din seriialele TV, în care unele personaje mor și învie, spre a se mai **căștiga** (cuvântul trebuie luat în ambele înțelesuri) câteva episoade. Ce-i pot spune corespondenței piteștene? Să mai încerce. Poate de vine, până una-alta, situatiile care, în cele din urmă, oricum, mai multe decât regiioanele, iar meseria nu e „cu preponderență masculină”, cum se exprimă virtuala regiioare de film...

AURELIA ADAMS din Brașov ne întreabă de unde poate procura casetele video originale, netirate, netraduse. Greu de spus, întrucât intermediarii își vând mai bine marfa dacă e... tradusă. Poate doar în țările de origine.

A.A. consideră că **LEGENDELE TOAMNEI** (ca și **PULP FICTION**) „este mai bun decât **FORREST GUMP**.” Corespondenții nu-i prea place **FORREST GUMP**, în care personajul, deși „juca excelent de către Tom Hanks, nu face decât să profileze situațiile care, în sine, i se ivesc, mai bine spus la ceea ce l se dă. Atât! Un film 100% american, 100% made in Hollywood”. Și, aș adăuga, 100% bine făcut.

Aceste filme americane se bucură, în schimb, de apreciere fără rezerve a

unui corespondent care semnează (tocmai de aceea?) **CHRIS HOLLYWOOD**. Chris H. ne povestește tot felul de „continuări” la tot felul de filme (firește, americane). Nu ne dăm seama de valoarea lor, „poveștile” fiind scurtissime. Vrea să dea la ATF și ne întreabă dacă poate deveni „mai târziu un regizor (scenarist) bunice”. (Aș avea succes la Hollywood?) Dacă răspunsurile sunt pe așteptările mele voi încerca să corespundez cu voi.

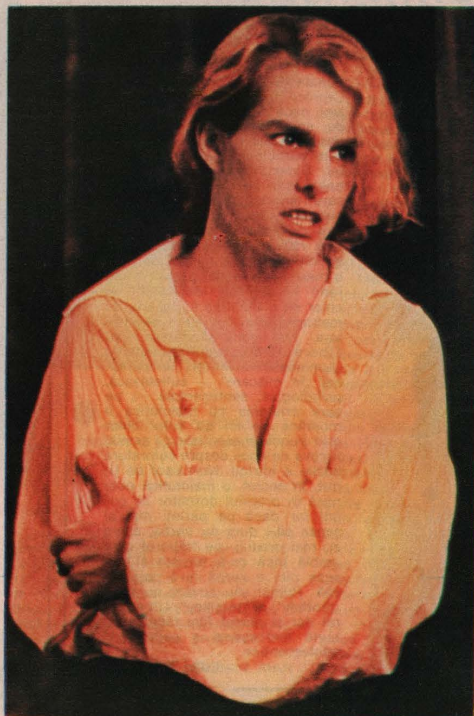
Bănuiesc ce răspunsuri ar fi „pe așteptările” corespondentului nostru, dar nu pot să-i răspund altfel la întrebare decât că șansele sale de a deveni „regizor (scenarist) bunice” sunt de 50%. Asta fără a ține seama de „continuările” povestite. Dacă înținem seama de acestea, procentul scade.

UN FILM PERFECT

Iată ce i s-a întâmplat corespondenței noastre **FLORY SANTA** din București după ce a văzut filmul **INTERVIU CU UN VAMPIR**: „Am ieșit din

sală năucită, fermecată, surprinsă și total îndrăgostită”. Indrăgostită, nu, cum s-ar crede, la prima vedere, de partenerul cu care a fost la cinema și nici, ca alte spectatoare de Tom Cruise. Nu, „M-am îndrăgostit de viața vampirilor”.

Un eveniment ca asta nu se petrece în fiecare zi, de aceea l-am consemnat. F.S. nu se oprește la simpla declarație de mai sus. Ea ne povestește pe larg (și pe lung) filmul, după care își exprimă nemulțumirea în legătură cu comentariile din presă, „Mă întreb de ce nu s-a încercat în câteva cuvinte să se zugrăvească caracterile personajelor”? La asta, un mucalit, certat cu clișeele pro-

cu cititorii

Tom Cruise în interviu cu un vampir

platoul de filmare mai mult de trei ani. Se zvonește chiar la un moment dat că ar fi bolnavă de sida, lucru dezmințit de acțița pe posturile de televiziune și în presă. În 1993, Patrice Chéreau o alege să fie **Regina Margot** în adaptarea cinematografică a celebrului roman al lui Alexandre Dumas. Isabelle va pune în interpretarea acestui rol o pasiune neobișnuită. De altfel, personajul reginei de Navarra a fascinat-o: „A fost un copil neîubit, nedorit, obligat să poarte la mura unei regine. De aici și dorința ei nestăvilită de a se simți iubită, ocrotită”. Mulți s-au așteptat ca acțița să primească premiul de interpretare la Festivalul de la Cannes. L-a pierdut în favoarea unei alte mari acțițe, **Virna Lisi**, Maria de Medicis în filmul lui Chéreau. Dar Isabelle nu a fost ocolită de premiile care i-au încununat talentul. A fost de două ori nominalizată la premiul Oscar pentru **Adèle H.** și **Camille Claudel**. Este câștigătoarea a trei premii César pentru interpretare: **Possession**, **L'été meurtrier** — 1984 — (film în care la început a ezitat să joace), **Camille Claudel**. A imprimat un disc (1983) cu câteva dintre melodiile sale preferate despre care spune: „Nu am pretenția că sunt o cântăreață. Pur și simplu am înghănat aceste melodii, cum am simțit eu că e bine”. Extrem de discretă cu viața particulară (se știe doar că este mama unui băiat, **Barnabé** — 14 ani —, al cărui tată Isabelle nu a vrut niciodată să-l divulge, că a trăit un frumos roman de dragoste cu **Daniel Day Lewis**, cu care are de altfel un băiețel de câteva luni), Isabelle este totuși văzută deseori în public: de la o prezentare de modă până la o demonstrație pentru apărarea drepturilor tuaregilor (Isabelle nu uită că și-a petrecut mare parte din copilărie în Algeria). Despre ea însăși spune: „Nu mi-am dorit în mod special să fiu acțiță. Destinul nu vine niciodată la întâlnire acolo unde îl aștepți. Știu care sunt prietesele care dorm în mine. Dar nu știu cât de adânc e somnul lor, dacă pentru a le trezi trebuie să le zgâlțâi sau ar fi, poate, suficient doar un sărut”.

PE SCURT

Antoși Liviu, Daniel Chiriac, Mircea Dorel, Drăghia Constantin, Alina Cristea, Lucian Stămăle, toți din Galați: Serialul TV (produs de compania Fox) **The X-Files** are ca protagoniști doi agenți FBI — **Spooky Mulder** și **Dana Scully**. Ei investighează așa-numitele fenomene paranormale. Mulder, fascinat de aceste fenomene, se așteaptă să găsească un extraterestru la fiecare pas; Dana îl consideră de-a dreptul „sărit” pe partenerul ei și nu crede decât în explicația științifică. Cei doi interopreți sunt: **DAVID DUCHOVNY** — 35 ani. Absolvent al Universității Yale, doctor în filoso-

fie. Atras de film, interpretează roluri secundare în **Chaplin**, **The Rapture**, **Julia Has Two Lovers**, **Beethoven**. L-ați putut vedea și în serialul tv **Twin Peaks** în rolul travestitului, de asemenea, în **Kalifornia**, alături de Brad Pitt. Despre **The X-Files** el spune: „Mi-a plăcut rolul, este o combinație de umor și dramă macabră”. **GILLIAN ANDERSON** — 27 de ani. Studii universitare de limbă și literatură engleză. A jucat teatru off-Broadway. S-a mutat la Los Angeles, sperând că va juca într-un film (pe marele ecran). „Nici nu-mi trecea prin cap să joc într-un serial TV. Dar după ce am stat pe țușă un an, eram în stare să accept orice”. Producătorii au dorit ca între cei doi agenți FBI să se nască o idilă dar Anderson și Duchovny n-au fost de acord, fiind prea îndrăgostiți — în realitate —, el de o frumoasă arhitectă, ea de soțul propriu, regizor de teatru cu care are un copil. Și încă un lucru pe care cei doi nu-l doresc în serial: „Putem să ne întâlnim cu extraterestri, cu mutații, cu orice viețuți ciudate, dar nici într-un caz cu vampiri. Și mai ales, vă rugăm să nu fie interpretate de Tom Cruise!”

Doina STĂNESCU

Isabelle Adjani

letcultiste, ar putea să-i răspundă: din lipsă de zugrăvi, fiind mai toți angajați în străintătate! Urmează o altă întrebare: „De ce nu s-a vorbit mai mult despre subiectul filmului?” La această întrebare corespondenta nu mai așteaptă răspuns și își răspunde singură: „Pentru că ar fi imposibil, pentru că despre acest film s-ar vorbi la infinit, pentru că subiectul (...) este inepuizabil”. Slavă Domnului! De altfel, în rezumat, F.S. ne spune: „TOTUL este realizat PERFECT”. Chiar așa, cu majusculă.

DEZAMĂGIRI

După o jumătate de an de tăcere, **VLAD CIOPRON** din Iași ne anunță că, în acest răstimp, a trăit tot felul de bucurii și dezamăgiri cinematografice. Printre acestea din urmă: **LUPUL** („un film mediocru, plictisitor; **Nicholson** este mai comun ca niciodată”) și **FRANKENSTEIN** („De Niro este extraordinar ca întotdeauna, confirmându-și statutul de valoare sigură... Din păcate, acesta e cam singurul atu al filmului, pentru că ciuma britanizării atmosferei îl transformă într-o pelliculă morbidă și cenușie”). Și, mai departe: „Dacă se face și un film cât de cât mai original (**INTERVIU CU UN VAMPIR**) bineînțeles că i se pregătește în grabă o a doua serie”.

În continuare, corespondentul ieșean aduce elogii lui Eisenstein, lui Stanislavski, Meyerhold și Vahtangov, precum și unor filme ca **SĂRUTUL FEMEII PĂIANJEN**, **VERTIGO**, **REBEL FĂRĂ CAUZĂ**. Păcat că nu pot citi din scrierile, caligrafia fiind aproape indecifrabilă și întinzând lectorului multiple capcane. Era o vreme când spuneam, cu **Heliade Rădulescu**: „scrieți, băieți, numai scrieți!”. Acum, îi rog: „scrieți, băieți, numai să putem și noi citi.”

Rubrica **Dialog cu cititorii** este realizată de **Dumitru SOLOMON**

PRINDEȚI ȘI ARESTAȚI

O maimuțică năzdrăvană, învățată de un dresor să fure portmonee și bijuterii (și gata-gata să încapă pe mâna unei bande de răufăcători care vor s-o utilizeze în holdup-uri) este dezvățată de rele și adusă la „sentimente mai bune” de către o fetiță isteată. Cam subțirel — nu-i așa? — subiectul, chiar dacă povestioara are un subtext educativ foarte „la locul lui” și chiar dacă, printre ingredientele scenariștilor, s-a strecurat tradi-

Juvenil și jovial ACEASTĂ MAIMUȚĂ

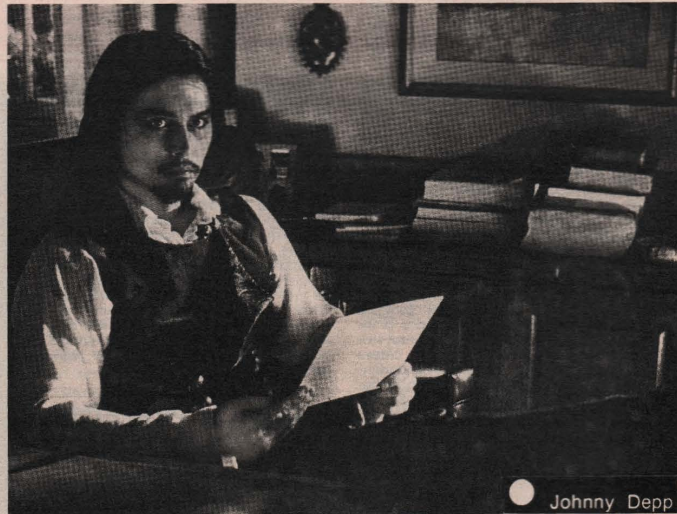
ționala lăcrămioară de emoție. Cronica noastră s-ar fi putut opri aici, dacă n-ar mai fi fost, totuși, de spus alte două-trei lucruri despre acest film juvenil. Primul este participarea lui Harvey Keitel. Binecunoscutul actor desenează aici un rol de compoziție care-i îmbogățește cariera actoricească: el este un dresor ambulant cu aplomb, cu morgă, dar fără noroc, tipul ratatului, prin definiție, pe cale, mereu, de a da o mare lovitură, dar părăsit — pe rând — de toți, de familie și chiar de maimuțica lui, sătulă de matrapazlăcuri și de... exploatare. Mai este și micuța Eva (Thora Birch), contra-ponderea „luminoasă” a intrigii, un personaj „în mișcare” — sufletească, psihologică, sentimentală —, pe care prietenia cu maimuțica îl modifică pe ici pe colo, chiar prin punctele esențiale. Și ar mai fi ceva de spus despre coloratura hazlie a intrigii. Nu-i ușor de ținut, în secret, o maimuțică poznasă în propriul dormitor de copii! Iar dacă pe părinți mai ai șansa să-i duci cu vorba, așa-s ei, mai creduli, pe frățiorul care umblă încă de-a bușilea și n-a scos nici o vorbă nu-l poți păcăli. Primul său cuvânt nu va fi „mother”, ci „monkey”. Un subțirel dar și plăcut film făcut cu o bună cunoaștere a psihologiei adolescenței.

Călin CĂLIMAN

Monkey Business • Producție: SUA, 1994 New Line • Regia: Franco Amurri • Cu: Thora Birch, Harvey Keitel, Mimi Rogers, Christopher McDonald • Distribuitor: Q.C.B. și România-film

Thora Birch

Johnny Depp

DON JUAN

Kitsch psihanalitic

DE MARCO

Poartă mască și pelerină, se plimbă pe străzile New York-ului de astăzi, susține că e Don Juan — da, acel Don Juan — și e gata să se sinucidă pentru că aleasa inimii lui i-a refuzat. Ce mai contează că are la activ alte sute de cuceriri, atunci când ea, unica dragoste, îl refuză?

Sosește la timp pentru a-l salva un celebru psihiatru (personaj fără de care, pare-se, nu se mai poate realiza un film american cu subiect contemporan) care va încerca să-l vindece de obsesiile sale. Dar lucrurile nu vor evolua conform așteptărilor.

Un film care începe bine, continuă prost și se termină și mai prost, pentru că din

parodia hitschului el se transformă într-un kitsch autentic din care rămânem cu imaginea lui Johnny Depp care se amuză jucându-se de-a Don Juan.

R.M.

Don Juan de Marco and the Centerfold • Producție: American Zoetrope, SUA, 1995 • Scenariul și regia: Jeremy Leven • Imaginea: Ralf Bode • Cu: Johnny Depp, Marlon Brando, Faye Dunaway, Geraldine Pailhas • Distribuitor: QCB și România-film

Tim Roth în rolul bastardului Cunningham din **Rob Roy** el portretizează un rău total. Plin de poftă arivistă și erotice, personajul distruge cu mare plăcere tot ce e mai frumos în materie de sentimente: încrederea, iubirea, respectul. La fel de bun în mânuirea intrigilor ca și a spadei, el este o prezență atât de fascinantă în intensitatea defectelor sale, încât filmul devine mult mai plicticos după ce el este ucis în duel.

Deși publicul nostru nu l-a mai văzut încă în alt film, îl va ține minte, cu siguranță așteptând să-l revadă, în alte pelicule recente ca **Pulp Fiction** sau **Mica Odesă**, unde s-a remarcat în mod deosebit.

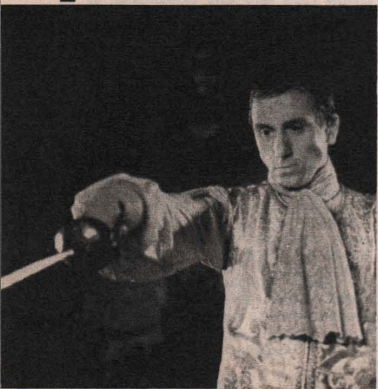
Răii necesari

Nu știu ce ne-am face fără negativi. Nu de mult Jeremy Irons spunea că ar fi în tradiție britanică ca rolurile de ticăloși să fie privilegiate. Nu vrem să răpim perfidului Albion prioritatea în materie (mai ales dacă aceasta capătă forma pieselor shakespeariene), dar am observa că și în cinema, de obicei, partiturile răilor sunt întotdeauna mai ofertante, mai complexe și mai inspiratoare de performanțe profesionale. Face parte deja din clișeul gazetăresc a scrie „negativul X e sarea și piperul peliculei” sau „e motorul conflictului”. Sună tocit, dar cât de adevărat! Recentele premiere vin să alimenteze această părere. Uneori cele mai bune secvențe din filmele recenzate în acest număr se datorează unor momente de recital al actorilor care și-au asumat rolul detestabil. Dar ce actori! Să-i trecem puțin în revistă!

Tommy Lee Jones Deși în **Batman Forever** poartă o mască, se poate vedea pe sub ea contribuția unui excelent actor care îl joacă pe Harvey-Două Fețe cu complicitate ironică. Premiat cu un Oscar pentru rolul secundar din **Evadatul**, Tommy Lee Jones ne convinse de formidabilele sale resurse jucând pe teroristul care vrea să devină stăpânul lumii din **Under Siege**. Față de negativii jucăți până acum, cel din **Batman Forever** este unul aproape simpatic, așa cum stă bine unui erou de bandă desenată.

Jim Carrey El este unul dintre puținii actori care generează consensul criticii. Pentru apariția sa din **Batman Forever** în dubla ipostază — profesorul E. Nigma și Riddler, Jim Carrey a fost acoperit de elogi. După performanța din **Masca**, unde interpreta, de asemenea, un individ cu personalitatea scindată, el se dovedește deja antrenat, apăsând aici mai mult pe pedala parodiei. Mobilitatea chipului și trupului său oferă din nou spectacolul unor metamorfoze halucinante.

SCENARIUL

8 1/2, variantă horror

UCIGAȘ

In momentul în care producția *main-stream*, cea care invadează ecranele lumii, producție comercială realizată cu bugete mari și cu vedete internaționale, dă semne de oboseală, nu trebuie să ne plângem că cinematograful e pe moarte, ci să ne întoarcem privirile spre independenți și spre filmul de gen. Vom găsi multe idei interesante și o originalitate care lipsește de obicei marilor producții, ce se străduiesc să fie pe gustul tuturor ajungând adeseori să nu mai aibă nici un gust.

Wes Craven, specialist în *horror*, ne oferă cu *Scenariul ucigaș* un adevărat 8 1/2 al genului, în care obsesiile, temele recurente, groaza se împletesc cu o reflecție inteligentă asupra acestui tip de filme, reflecție estetică, sociologică și psihologică în același timp. Astfel filmul ajunge să ne propună o adevărată artă poetică a *horror-ului*. Regizorul declară: „Filmele sunt visele unei culturi, iar filmele de groază sunt coșmarul acesteia”.

El reia în ultimul său film personaje, actori și situații din *A Nightmare on Elm Street* (1984), film-cult, care a impus în cultura populară un personaj malefic — Freddy Krueger —, și care a generat 5 sechel-uri realizate de cinești cu mai mult sau mai puțin talent. În acest al șaptelea și — se pare — ultimul film din serie, el încercă să ne explice de ce Freddy a devenit un fenomen, miturile moderne fiind generate acum de creaturi de coșmar, și cum comanda socială determină opțiunea producătorilor...

De data aceasta subiectul filmului este însăși geneza sa: regizorul se pune în scenă pe sine și pe actorii seriei, a căror viață s-a schimbat după ce au cunoscut succesul. Freddy rămâne pentru ei un punct de referință, coșmarurile lor se transformă într-un scenariu care va deveni filmul pe care îl vedem. Dar grația dintre vis, realitate și cinemă devine fragilă, iar filmul exploatează cu abilitate confuziile pe care încălcarea acestor hotare le generează. Miturile se autonomizează și tind să pătrundă în viața reală. Freddy dorește să se tran-

● Robert Englund și Heather Langenkamp

sforme dintr-o creatură a imaginației într-o ființă în carne și oase, iar singura soluție pentru a-l opri ar fi realizarea unui nou film din serie. Într-un Los Angeles real zguduit de cutremure, tot ce le mai lipsește celor din echipa de filmare este ca monstrul pe care l-au imaginat să prindă viață.

Reflecția asupra genului și rolului filmului nu exclude însă și scenele *horror* care fac deliciul amatorilor genului. Spectatorul este adeseori pus pe piste false, suspansul este integrat cu măiestrie structurii filmice, iar efectele speciale nu rămân un scop în sine — cum prea des se întâmplă în ultima vreme —, ci servesc povestirea. Cu alte cuvinte, nu filmul se pune în slujba tehnicii, ci tehnica în slujba filmului.

Craven, alături de alți creatori care lucrează într-un gen considerat minor ca *horror-ului* — și ne vin în gând în primul rând Carpenter și Cronenberg — ne oferă discursuri subtile care se constituie într-o analiză profundă, critică și inteligentă a societății contemporane și într-o meditație asupra propriilor mijloace de expresie.

Roland MAN

Wes Craven's New Nightmare ● Producție: *New Line, SUA, 1995* ● Regia și scenariul: *Wes Craven* ● Imaginea: *Mark Irwin* ● Cu: *Robert Englund, Heather Langenkamp, Mike Hughes, David Newson* ● Distribuitor: *QCB*

Wes Craven

Fost profesor de literatură, Wes Craven (născut în 1949), se simte atras de filmul de groază și debutează în 1973 cu *Last House on the Left*. Urmează *The Hills Have Eyes* (1977), *Stranger in Our House* (1978, film TV), *Deadly Blessing* (1981), *Swamp Thing* (1982), primite cu destule rezerve de critici conservatori, dar urmărite cu plăcere de fanii săi tot mai numeroși. În 1984 semnează *A Nightmare on Elm Street* (vezi N.C. nr. 2/94), film care generează o adevărată manie, urmat de *sequeluri* tot mai anemice semnate de alți regizori: *Freddy's Revenge* (Jack Sholder, 1985); *Dream Warriors* (Chuck Russell, 1987); *The Dream Master* (Renny Harlin, 1988); *The Dream Child* (Stephen Hopkins, 1989); *Freddy's Dead* (Rachel Talalay, 1991). Nici o mirare că Wes Craven, considerând că intențiile sale au fost trădare și ideile inițiale diluate excesiv, nu se va mai implica decât în seria a treia ca producător executiv și co-scenarist. Iși va spune ultimul cuvânt în această privință în *Scenariul ucigaș*.

Alte filme: *Chiller* (1985, TV), *The Hills Have Eyes, Part II* (1986), *Deadly Friend* (1986), *The Serpent and the Rainbow* (1988), *Șocuri* (1989, vezi cronica în nr. 3/94), *The People Under the Stairs* (1991).

În general și scenarist al filmelor sale, Craven, semnează variațiuni pe tema violenței și a groazei, neschimbând însă discursul social-politic, mergând uneori până la parodie. Filmele sunt în general produse de studii mici, dar acum Craven a fost tentat de propunerea marilor studii, pentru care are două proiecte: *The Vampire from Brooklyn*, cu Eddie Murphy și *The Haunting*, remake după un clasic semnat de Robert Wise în 1963.

Stilul său, care se precizează pe măsură ce Craven înaintează în construirea operii sale, privilegiază visul, punct de plecare al celor mai multe intrigă. Explicația ne-o oferă chiar regizorul: „Visele sunt un fel de cinematograf al minții”.

R.M.

Ben Cross Dacă Lancelot este, în *Cavalerul Mesei Rotunde*, intruchiparea tuturor virtuților, agresivul Malagandt nu putea fi decât personificarea răului. Acest manieism a fost dorit de regizorul Jerry Zucker care a considerat că filmul său e, totuși, un basm, deși în ecranizarea legendei el s-a lipsit de vrăjitorul Merlin. Ben Cross e o figură care se reține în acest rol de ticălos brutal, oferindu-ne o altă față a talentului pe care i l-am remarcat în *Carele de foc*, oscarizat film al lui Hugh Hudson.

John Lone După ce ne-a înmuat inima în ipostaza de victimă din *Ultimul împărat* de Bernardo Bertolucci, actorul ne stărnește indignarea jucându-l pe nemicitorul luptător Ninja din *Hăituit în insula răzbunării*. Expresia lui e o mască a inflexibilității, americanofobia sa justificând prea slab mormanul de cadavre pe care-l lasă în urma sa. Un dur ca John Lone ar fi meritat un mai bun tratament din partea scenaristului.

Harvey Keitel Specialist al rolurilor malefice, actorul apare în *Prindeți și arestați această maimuță* într-o postură de rău care stărnește compasiunea. Față de obstinatul răzbunător din *Due-liștii* lui Ridley Scott sau de derbedeul violent din *Străză lătrălnice* (de Martin Scorsese) dresorul care învață animalele să fure din recenta comedie e aproape un personaj de feerie. Harvey Keitel este însă un mare actor și atunci când atacă partiturile „lejere” și reușește să ridice cota de interes a unei pelicule care merită văzută în primul rând pentru el.

Dana DUMA

HĂITUIT

Un terminator exotic

ÎN INSULA RĂZBUNĂRII

Arnold Schwarzenegger sau Jean Claude Van Damme ne-au obișnuit, fiecare, cu câte o modalitate personală, și, evident, agresiv-masculină, de a-și apăra „valorile morale”. Christopher Lambert (eroul din seria *Highlander/Nemuritorul*), „hăituitul” din filmul lui J.F. Lawton, ne oferă o variantă propice de supraviețuire în limitele onoarei. Postura tipică de martor al unei crime, nevoit să-și ia lumea în cap capătă o nuanță exotica datorită următorilor și „background-ului” lor. Aceștia sunt membrii unui clan japonez de asasini. Evident, ei distorsionează și delimitează

codul onoarei cu care ne-au obișnuit filmele cu samurai. Șeful lor (John

(Continuare în pag. 23)

Iaromira POPOVICI

The Haunted ● Producție: *SUA, 1994, Universal Picture, Bergman/Baer Production* ● Regia și scenariul: *J. F. Lawton* ● Imaginea: *Jack Conroy* ● Cu: *Christopher Lambert, John Lone, Joan Chen* ● Distribuitor: *Media Pro*

CONGO

Un român printre gorile

Numele scriitorului Michael Crichton, semnatul de best-seller-uri agreate de Hollywood, pare o garanție pentru un film de aventuri. Totuși, după *Jurassic Park-ul* spielbergian acest Congo pare o imitație nereușită din câteva bune motive.

1. Intriga e prea asemănătoare: un grup de savanți pornesc (bineînțeles cu avionul) într-un loc exotic și pericolos „pentru a rezolva o enigmă”.

2. Trio-ul protagonist amintește prea

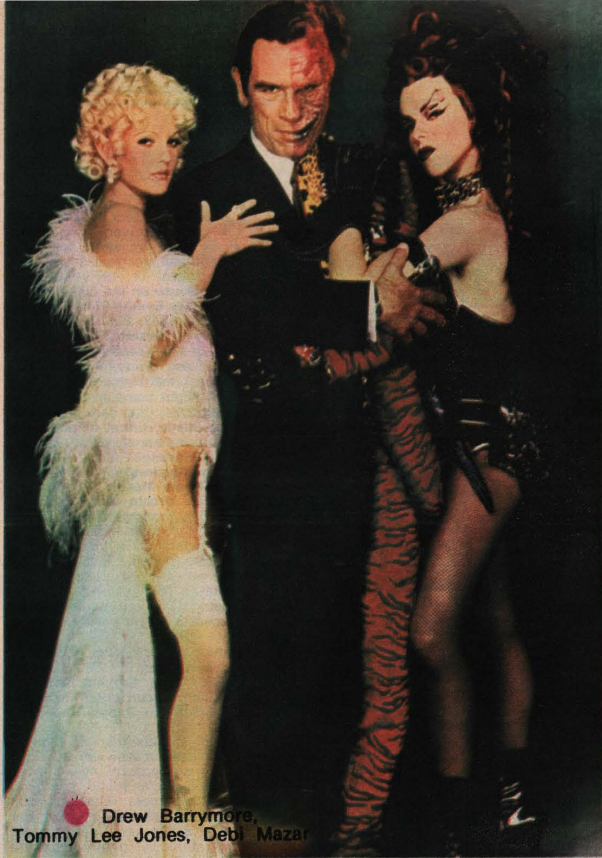
străritor de celălalt, intruchipat de Sam Neil, Laura Dern, Jeff Goldblum. Numai

(Continuare în pag. 23)

Dana DUMA

Congo ● Producție: *SUA, Paramount Pictures, 1995* ● Regia: *Frank Marshall* ● Scenariul: *John Patrick Shanley*, după un roman de *Michael Crichton* ● Imaginea: *Allen Davian* ● Muzica: *Jerry Goldsmith* ● Cu: *Dylan Walsh, Laura Linney, Ernie Hudson, Grant Heslov, Tim Curry* ● Distribuitor: *Media Pro*

Drew Barrymore,
Tommy Lee Jones, Debi Mazar

BATMAN *Supererou la psihanalist* FOREVER

Cine ducea dorul culorilor explozive ale benzii desenate originare va savura imaginile frapante din *Batman Forever*, o încăntare pentru ochiul cu nostalgia copilăriei. Dar pe cât de grăjului se arată regizorul Joel Schumacher să re-creeze atmosfera feerică a poveștii desenate în 1939 de Bob Kane, pe atât de preocupat și se dovedesc scenariștii (și sunt, slavă Domnului destui, a se vedea genericul) de a îmbogăți și de a scoate din zodia manieismului acest nou story despre faimosul justițiar. Cei care au scris episodul au găsit, în acest scop o „cheie” cum nu se poate mai americană: eroul va avea probleme cu scindarea personalității.

Și pentru ca Batman să nu pară prea „clinic” în efortul lui de a afla trauma din copilărie care l-a modificat psihologic, făcându-l să fie un om normal ziua și un supererou noaptea, dramaturgii l-au alăturat alte câteva personaje marcate de chinul dualității. Printre acestea se numără în primul rând adversarii săi: Two Faces (Două Fețe), un fost judecător districtual care devine rău după ce jumătate din chip îi este arsă cu acid și Riddler, un negativ derivat dintr-un săvârit excentric obsedat de materializarea gândurilor. Partea cea mai amuzantă este că însăși psihiatra care încearcă să-l ajute pe Bruce Wayne (ipostaza diurnă a lui Batman) să-și rezolve problemele dublei personalități, dă ea însăși semne că suferă de așa ceva, având o atracție irepresibilă pentru justițiarul cu mască de lilac.

Situațiile umoristice izvorâte din aceste premise nu sunt puține iar umorul are accente de subtilitate. S-ar putea reproșa doar că idila dintre Batman și psihiatra aduce prea mult cu cea dintre Superman și ziarista Lois Lane din B.D.-ul și mai celebru și derivatele sale cinematografice. Dar trimiterea are în ea un sămbure de autoironie, ca întregul *Batman Forever*, o încercare a cineastului Joel Schumacher de a împingea seria începută de Tim Burton un

caracter mai solar, mai naiv și mai puțin terifiant.

Performanța regizorului ține însă în primul rând de stilul vizual al filmului, formația sa de scenograf (vezi „Noul cinema” nr 12/1994) spunându-și apăsător cuvântul. Costumele au devenit mai somptuoase și mai generoase în sugestiile caracterologice (sau erotice, vezi noul look al lui Batman) iar decorurile mai expresioniste. De tot hazul sunt noile gadget-uri de care se folosesc personajele (batmarang-ul lui Batman, o nouă specie de bumerang sau bastonul în formă de semn de întrebare al lui Riddler). Numai planurile generale ale orașului Gotham arată cam la fel ca

„Nu e un film, e o mitologie”.

VAL KILMER

Val Kilmer

Spectatorii noștri au făcut cunoștință cu Val Kilmer chiar din filmul care l-a propulsat la rangul de vedetă, *The Doors* (1991) de Oliver Stone. Interpretându-l pe Jim Morrison, legendarul poet-cântăreț care a murit la numai 28 de ani, el a dovedit nu numai că este un actor de neobișnuită intensitate, din familia rebelilor à la James Dean, dar și că știe să cânte admirabil.

Înainte de acest mare rol, el a înregistrat succese mai degrabă pe scena unor prestigioase teatre, în piese shakespeariene, decât pe ecran. Filmografia sa cuprinde, totuși, titluri răsunătoare precum *Top Gun* (1987) de Tony Scott, unde era adversarul lui Tom Cruise sau *Kill Me Again* (1990), debutul regional al lui John Dahl. Numele lui se află însă și pe genericul unui regretabil esec al lui George Lucas, *Willow* (1988), o epopee medievală destul de stupidă. Dar cum orice rău are și o parte bună *Willow* l-a prilejuit întâlnirea cu tânăra actriță britanică Joanne Whalley, acum soția sa și mama fetitei lor în vârstă de trei ani.

După un excelent polițier, *Thunderheart* (1992), în care juca un agent F.B.I., Val Kilmer a stârnit admirația spectatorilor, dar și pe aceea a criticilor portretizându-l pe legendarul erou fizic al Vestului săbatic Doc Holliday în *Tombstone* (film văzut, de asemenea, pe ecranele noastre).

Distribuit în *Batman Forever*, actorul își consolidează serios popularitatea, motiv pentru care, a meritat, se pare, supliciu de a purta tot timpul un costum și o mască destul de stânjenitoare. „Singura parte a trupului meu prin care pot respira sunt buzele”, declară el cu umor. În plus, consideră Val Kilmer, „Batman nu e un rol. E un mod de viață... Nu e un film, e o mitologie”.

Cu toate satisfacțiile aduse de acest film, el se gândește totuși, cu nerăbdare la următorul rol. Va fi în pelicula *Heat* semnată de Michael Mann unde va juca alături de super-vedetele Robert De Niro și Al Pacino. Printre proiectele tentante se află și un remake după *La dolce vita*, (e clar că Hollywoodul n-are complexul) despre care se știe deocamdată puține amănunte. Oricum, la cei 35 de ani ai săi, Val Kilmer nu se poate plânge că ofertele norocoase îl ocolesc.

Recorduri cu Batman

- Afacerea *Batman* a adus, până acum, studiourilor Warner Bros un câștig de două miliarde de dolari. Desigur, nu numai din exploatarea primelor două filme semnate de Tim Burton, ci și a seriilor de televiziune, a jucăriilor și altor obiecte derivate din banda desenată asupra căreia compania deține toate drepturile.

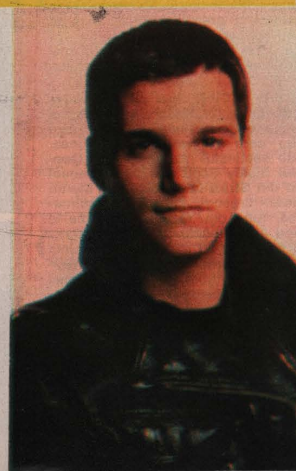
- Lansat în ziua de 19 iunie 1995, *Batman Forever* înregistrează în primul week-end de prezentă pe ecranele din SUA un nou record: 53 de milioane de dolari, pulverizând recordul deținut până acum de *Jurassic Park*.

- McDonald's, cea mai celebră rețea de fast-food din lume a investit aproximativ 35 de milioane de dolari în *Batman Forever*.

- Michael Keaton, interpretul rolului principal în primele două filme din seria *Batman* a cerut pentru *Batman Forever* suma record de 15 milioane de dolari. Acesta a fost, se pare, principalul motiv pentru care el a fost înlocuit cu Val Kilmer.

● Nicole Kidman, Val Kilmer

● Chris O'Donnell

Dana DUMA
Batman Forever ● Producție: SUA, 1995, Warner Bros. ● Regia: Joel Schumacher ● Scenariu: Lee Batchler, Janet Scott Batchler, Akiva Goldsman ● Imaginea: Stephen Goldblan ● Cu: Val Kilmer, Jim Carrey, Tommy Lee Jones, Chris O'Donnell ● Distribuit de: Guild-film România

Alți cavaleri
„fără teamă
și prihană“

● DOUGLAS FAIRBANKS în *Robin Hood* (1922) de Allan Dwan și Douglas Fairbanks. Primul mare actor specializat în roluri eroice și atletice în prima ecranizare a aventurilor nobilului devenit haiduc.

● ERROL FLYNN în *Robin Hood* (1938), Totuși rămâne cel mai fermecător interpret al cavalerului plasat în afara legii pentru a rămâne fidel regelui Richard Inimă de Leu.

● CORNEL WILDE în filmul regizat de el însuși, *Lancelot and Guinevere* (1962). Un actor-actor își acordă rolul romantic în această variantă a legendei despre cavalerii Messei Rotunde.

● FRANCO NERO în *Camelot* (1967) de John Logan. Actorul italian dă viață unui temperamental Lancelot în această variantă muzicală a poveștii, unde o are parteneră pe Vanessa Redgrave.

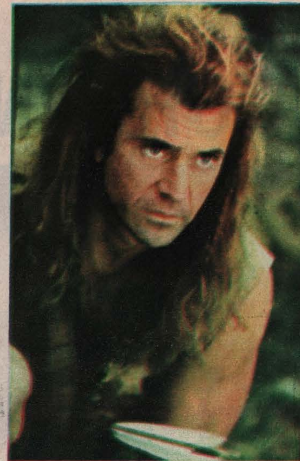
● NICOLAS CLAY în *Excalibur* (1981) de John Boorman. Un Lancelot foarte „erou de acțiune“ în superbă picturală variantă semantică de unii dintre cei mai interesanți regizori americani ai anilor '70—'80.

● KEVIN COSTNER în *Robin Hood, prințul hoșilor* (1991). Prima oară când un megastar dă viață lui Robin Hood și prima oară când eroul are un prieten de culoare (Morgan Freeman).

INIMĂ NEÎNFRICATĂ

E popeea națională e un gen cu care noi, românii, suntem obișnuiți. Vrand-nevrând, am participat la dramele de conștiință ale lui Burebista de când cu marea unire dinaintea erei noastre, la formarea poporului ro-

mân prin tufșurile populate de daci și romani, la consiliile lui Mihai Viteazul sau haiducile lui Iancu Jianu. După un atare antrenament, dramele istorice ale scoțienilor, ce-au hotărât că le-a sunat ceasul să-și promoveze eroii, ni se par floare la ureche. Dacă **Rob Roy** a avut meritul de a fi adormit nu numai copiii, **Braveheart**, cu și de Mel Gibson, deși foarte lung, reușește totuși să ne țină trează atenția. Ca și **Rob Roy**, William Wallace (alias Mel Gibson) era tot un erou național al Scoției; meritul

◀ Sophie Marceau
și Mel Gibson

lui concret este de a fi contribuit, în secolul XIII, la unirea și eliberarea Scoției. După subiect, sună plicticos. Însă filmul reușește să învingă monotonia previzibilă a genului printr-o prospețime a tonului. Sigur că Wallace mai jonglează, din când în când, cu noțiuni precum „libertate“, „joiatitate“ etc. Însă motivațiile ce-l împing spre lupta împotriva englezilor sunt, în primul rând personale, firesc umane: englezii i-au ucis soția, el o răzună. Scenele de dragoste de la începutul filmului sunt capabile să satisfacă aspirațiile romantice secrete ale spectatorului. „Bunul sălbatic“, vorbitor, însă, și de latină, William Wallace simte suferințele Scoției pe pielea sa. Atât relațiile cu prietesa franceză, viitoarea regină a Angliei (Sophie Marceau), cât și cu Robert, Warl of Bruce, viitorul conducător al Scoției, sunt afective. Acționând mereu, cu simplitate, din impulsul (e adevărat, mereu benefic) al momentului, William Wallace-ul lui Mel Gibson rămâne un erou uman. În ciuda grandiosului sfârșit cu lungie scene de bătălie și inevitabilele șabloane strecurate pe ici-colo, filmul reușește să se mențină în limitele decente ale genului.

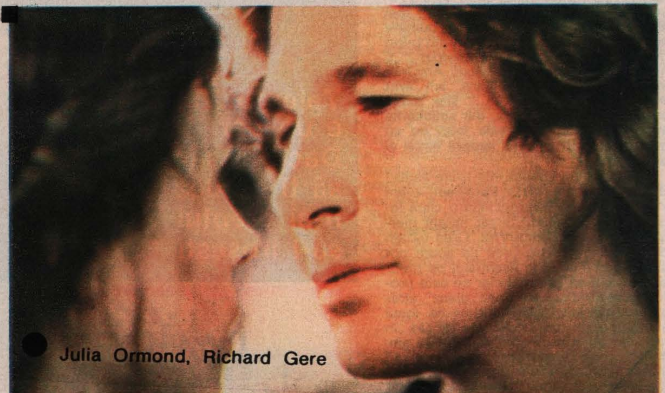
laromira POPOVICI

Braveheart ● Producție: SUA, 1995, Icon Production/LADD Company ● Regia: Mel Gibson ● Scenariu: Randall Wallace ● Imaginea: John Toll ● Cu: Mel Gibson, Sophie Marceau, Patrick Mc Goohan, Catherine Mc Cormack, Brendan Gleeson ● Distribuție: Guild Film România

CAVALERUL MESEI ROTUNDE

Cred că nu sunt singura care văzând că o super-producție hollywoodiană atacă legenda regelui Arthur și a cavalerilor Messei Rotunde, se aștepta ca rezultatul să fie un western. Cu Richard Gere în rolul lui Lancelot șansele ca pronosticul să fie exact creșteau. Iată însă că ne-am înșelat și noua ecranizare a poveștii cavaleresti are mai degrabă ecouri de film cu samurai.

De unde vine această impresie? Poate din stilul de interpretare al lui Gere, în ipostază meditativă profund marcată de filosofia budistă. Lancelot-ul său e un tip detașat de valorile materiale și se oprește la Camelot fascinat de el ca de cetatea ideală, unde regele Arthur a impus legi drepte dar și aspre, unde cu toții sunt egali și au dreptul de a fi judecați fără părtinire de întreaga suflare. Asemănarea dintre Camelot și Tibet e de altfel subliniată în toate interviurile date de interpretul emblematicului cavaler. Dar nu numai exacerbarea codului onoarei amintește de samurai, ci și cromatica dominată de albastru, stilizarea costumelor (cu detalii ce trimit cu gândul la **Kagemusha** lui Kurosawa), ritualurile hierarhice și cvasi sinuciderea (un fel de se-

Julia Ormond, Richard Gere

puku) regelui Arthur în momentul atacului inamic.

Fără doar și poate că atracția principală rămâne povestea romantică a trioului amoroș Lancelot-Guinevere-Arthur. În rolul acestuia din urmă, Sean Connery, având dublul vârstei interpretei prietesei (Julia Ormond) e tocmai bine ales pentru a dispărea precipitat către finalul în care Lancelot ar fi fost pedepsit pentru trădare, făcând loc happy-end-ului mult așteptat. Fără doar și poate că regizorul Jerry Zuc-

ker (**Ghost**) se pricepe să facă publicul să suspine când le povestește tehnicile poveștii de amor.

Dana DUMA

First Knight ● Producție: SUA, 1995, Columbia ● Regia: Jerry Zucker ● Scenariu: William Nicholson după povestirea lui Lorne Cameron ● Imaginea: Adam Greenberg ● Cu: Richard Gere, Sean Connery, Ben Cross, Julia Ormond, John Gielgud, Liam Cunningham ● Distribuție: Guild Film România

ROB ROY

Cum s-au găsit voci să-i reproșeze lui Walter Scott că în romanul omonim (apărut în 1817) în prim plan se află povestea de dragoste a naratorului, iar personajul titular e frustrat de atenția ce i s-ar fi cuvenit, „clanul“ scoțian al realizatorilor acestui film a decis să-i facă dreptate lui Rob Roy, respectând cât mai fidel adevărul istoric și relatând despre iubirea de moșie, de onoare, plus dragostea sa față de soție.

Aflat în topul scenariștilor de aceeași naționalitate, Alan Sharp a refăcut canavaua

conflictuală a începutului de secol XVIII când scoțienii își apărau cu îndârjire independența națională și sălbaticia lor liberată, căutând totuși protecția nobilimii, la rândul-i extrem de divizată.

Aura de legendă care conferă și azi inegalabilă savoare aventurilor descrise de Walter Scott nu mai există pe ecran. Mul-

(Continuare în pag. 23)

Irina COROIU

Rob Roy ● Producție: SUA, 1995 - United Artists Pictures ● Regia: Michael Catton-Jones ● Scenariu: Alan Sharp ● Imaginea: Karl Walter Lindenlaub ● Cu: Liam Neeson, Jessica Lange, John Hurt, Tim Roth, Eric Stoltz, Brian Cox ● Distribuție: Media Pro

Jessica Lange,
Liam Neeson

MAIA

MORGENSTERN

Talentul
e un dar.
Dacă ai șansa
să ți se dea
n-ai dreptul
să-l irosești

*Cititorilor
revistei.
Noul cinema
cu drog
Maia Morgenstern*

Două spectacole de mare succes, o ne woman show-ul „Asă seară” la Blau și Ghetou, patru roluri în filmul lui Theo Angelopoulos Privirea lui Ulise, distins cu Marele premiu al criticii la Cannes, rolul principal, Edith Stein, în filmul Martei Meszaros. La septième demeure, Dama cu camelii, Doamna T. în spectacolul Cătălinei Buzolanu, Patul lui Procust, cu premiera la Krens, în Austria, în repetiții Donna Elvire din Don Juan (cu Mircea Rusu ca partener) pus în scenă de Victor Ioan Frunză, în filmări din nou Doamna T. în Patul lui Procust adus pe ecran de tinerii regizori basarabeni Sergiu Prodan și Viorica Meșina. Aici ar trebui să pun punct și să spun: aceasta este „fișa de creație” a Maiei Morgenstern din ultimii doi ani și... Mă abțin. Nici un „punct” n-a avut viață lungă în existența frepădantă. Până la apariția Interului, cine știe?... Reperul discuțiilor noastre va fi — normal, pentru că el a fost un punct de cotitură în cariera ei cinematografică — Premiul Felix obținut cu Nela din Balanța lui Lucian Pintilie. Un premiu pe care l-a onorat cu o promptitudine rară devenind, în nici trei ani, din „tânără speranță europeană” o tânără certitudine europeană și din „acrița noastră” o acriță a lumii. „Am avut și șansă... Roluri importante în filmele a doi mari regizori: Angelopoulos și Marta Meszaros.” Despre felul în care și-a folosit șansa, vreau să vorbim. Cineva care a văzut-o în Privirea lui Ulise mi-a spus cât de uluitor altfel și alta de cum o știm poate să fie. O revelație. „Mă bucur! Eu n-aș fi îndrăznit să spun așa ceva despre mine. Am înțeles din drept, să fiu altfel, înseamnă că am și reușit. Mă bucur!” Pe chipul intens-expresiv, nimic din micul aer victorios, de vedetă, ce se așterne inconștient aproape, pe chipul unui actor care a reușit să atingă acest statut. E doar mai liniștit, iluminat, parcă, de o bucurie mare. „Poate pentru că am dormit puțin după-amiază...” Glumește, desigur. „E normal să fii mai bucurioasă. Am trăit atâtea lucruri extraordinare, am avut atâtea întâlniri minunate...” Dar falma câștigată atât de repede, dar solicitările importante, dar succesele mari nu au avut chiar nici un efect asupra ființei ei de artist?

— Știi ce mi-au dat mie toate acestea? Senzația că am văzut Paradisul. L-am văzut. Dar nu am pierdut nici o clipă legătura cu pământul. Și nu mi-am pierdut nici capul. Dimpotrivă. Cred că am devenit mai lucidă. Cred că acum pot să despart mai bine esențialul de neesențial, pot să văd mai clar ce este profund-adevărat și ce e doar „glanz”, strălucire exterioară. Am învățat că locul stațiilor este pe soțul lor, acolo, în raft, dar eu sunt un om viu; pot să am, ca tot omul, sușuri și coborâșuri, pot să fac lucruri bune sau mai puțin bune, pot să am și momente de cădere, dar că, orice-ar fi, eu trebuie să caut mereu și mereu un liman de adevăr, de echilibru, de normalitate și că, mai ales, nu trebuie să mă încrâncenez pe ideea: „Vă arăt eu vouă! Să vedeți ce am să fac de acum înainte!” Nu. Nu am nimic de arătat, nu am nimic de demonstrat. Am de trăit, am de muncit, am de dăruit tot ce pot, tot ce mai pot eu dăru. Poate m-am relaxat un pic față de mine însăși, pentru că m-am adunat pe lucrurile cu adevărat importante: meseria, relația cu partenerii, cu publicul, cu oamenii, în general, cu prietenii.

— Ziceam că vorbim despre șansă și felul în care ți-ai folosit-o. Despre întâlnirea cu Angelopoulos și Marta Meszaros — știu că și întâlnirile îți sunt importante. Ce ai primit de la fiecare?

— Șansa mea, în film, începe și sfârșește cu domnul Lucian Pintilie. Dacă el nu m-ar fi luat în „Balanța”, nimic n-ar fi fost mai departe. Știu că am mai spus-o, dar uneori e bine să repeți. Ca să nu se uite. Și așa cum vorbesc în fiecare interviu despre părinții mei, Usher și Sara Morgenstern, voi vorbi întotdeauna despre Andrei Șerban și Lucian Pintilie — părinții mei. „Să nu-mi spui că e prea mult! Niciodată nu e prea mult când e vorba să fii recunosător...” Întâlnirea cu Angelopoulos a fost extra-ord-dinară! E fascinant — ca om, ca artist — te vrăjește, te ia cu el în altă dimensiune, parcă, te transfigurează. De la el am învățat „starea de vis”. Reveria... Ușor nu mi-a fost. Aveam de interpretat patru personaje care, sigur, nu trebuia să semene între

ele. Machiajul și costumul ajută, dar nu rezolvă tot. Așa că, discutând cu el, am stabilit că va trebui să le diferențiez mai mult prin stare, prin ritm, prin felul de a respira, chiar. La Angelopoulos trebuie să te vezi în orice plan te-ai afla — cu atât mai mult cu cât prim-planul nici nu-l interesează. Pe el îl interesează întregul: decorul, lumina, mișcarea, atmosfera. El creează un fel de organism din care tu, actor, faci parte. Trebuie să respiri odată cu el. Altfel, nu există! Asta a fost ceva cu totul nou pentru mine. Mare, mare experiență! Pentru Marta Meszaros, dimpotrivă, filmul este o construcție riguroasă în care piesa de bază este actorul. Ea lucrează mult pe prim-planuri, pe portrete, deci, impor-

lantă e privirea... Marta e o ființă tonică, plină de energie, care se bucură că există, pur și simplu, și transmite bucuria asta celor din jur. De la ea am învățat să mă bucur, să nu mă supăr pe mine niciodată — am tendința asta! — să privesc cu umor chiar și momentele de nereușită. De fapt, cred că fiecare mi-a dat câte ceva de care aveam mare nevoie — fără măcar să știu... Întâlniri, spui tu... Uite, a fost întâlnirea cu Gian Maria Volontè — știu că el a fost în Juriul care mi-a acordat Premiul Felix. Ne-am regăsit, ca parteneri, în filmul lui Angelopoulos și am avut... șansa să împart cu el ultima lui cină... Nu știam că va fi „ultima”. Așa s-a întâmplat. Dar crezi că am să pot uita vreodată întâlni-

rea asta? Întâlniri... Uite, a fost întâlnirea cu Harvey Keitel, un mare artist și o minune de om. Keitel a crezut în Angelopoulos, cu o iubire incăpănată și cu o dăruire imensă, unică. În momentele de criză, când toată lumea își pierdea capul, el spunea: „O.K.! Găsim noi o soluție!” Extraordinar om. Și deloc vedetă. El fiind o vedetă, și unde? În America, unde star-system-ul nu-i o vorbă-n vânt...

— Maia, și tu ești vedetă, chiar dacă la noi star-system-ul „e superb, dar lipsește cu desăvârșire”. Totuși, cum e să fii vedetă?

— E o bucurie imensă. Când mergi pe stradă și cineva îți zămbește pentru că te recunoaște — poate chiar te iubește — e grozav! Ce plăcere mai mare poate exista, decât să faci plăcere prin simpla ta existență? Dincolo de asta însă, e răspunderea tot mai mare pe care o simți față de tine și față de ceilalți. Pentru că, făcând atâtea lucruri care sunt socotite bune și frumoase, există riscul să-ți pierzi discernământul. Când lucrurile încep să meargă cumva de la sine, și tot ce faci nu numai că se spune că e bine, chiar e bine, pentru că înveți repede să știi ce ai de făcut, intri pe „banda rulată”. E un prag, pe care nici nu-ți dai seama cum l-ai trecut. Și e un pericol. Dacă devii conștient de el, te mai poți feri... Un alt pericol, pentru mine, care nu prea știu să spun: Nu! ar fi să mă risipesc în prea multe și nu toate importante. Mă risipesc și obosesc prematur și nu știu dacă merită întotdeauna. Când începi un lucru, ești convins că meriți. Abia după ce l-ai făcut se vede dacă ai meritat, dar atunci e târziu. Timpul s-a dus. L-ai risipit... Dar sunt și proiecte care, poate, la care nu se întâmplă să mă înham din iubire, fără să-mi pese că „mă risipesc”. Eram obosită-moartă și-mi venea să spun: Nu!, dar uite că n-am putut să nu-mi ajut tinerii colegi, pe Marius Barna și Gică Preda, studenții la ATF, să-și facă filmul de Diplomă și n-am regretat deloc. Și, uite, Marius Barna ia premii peste tot cu filmul lui, iar mie îmi crește inima: am pus și eu umărul, nu? ...Mă doare sufletul când un cronicar reputat, de altfel, îmi reproșează că accept să lucrez cu actori și regizori „necunoscuți”. E adevărat, o fac cu mare plăcere! Până acum cinci ani și eu eram o necunoscută — văd că se uită „detaliul” asta. Andrei Șerban a avut încredere în mine, el mi-a acordat prima șansă — mare! — și-a pierdut timp și a avut o răbdare imensă cu mine — cu noi, toti, de altfel. Cum să nu-mi ajut și eu acum, după pterile mele, colegii mai tineri? Toți avem nevoie de ajutor...

— Dacă ar sta în puterea ta să alegi, cu ce regizor ai dori să lucrezi acum? Film, desigur.

— Kusturica. E un vis vechi de vreo cinci ani, cred. Mă tulbură, mă emoționează până la lacrimi cinema-ul lui. Și azi am proaspăt în minte „Vremea țiganilor” — ce film, Dumnezeuule mare! Abia aștept să văd „Underground”. Nu, nu l-am văzut la Cannes. Eu pe acolo am trecut ca o cometă: s-a prezentat filmul, am dat o zi întreagă interviuri și am „zburat” acasă. Aveam spectacol „Ghetou”. N-am apucat să-l cunosc pe Kusturica. Îl știu doar din filme, dar mi-a june. Am mare încredere în el, în sensibilitatea lui, în pasiunea lui pentru meserie, în felul lui de a-și gândi filmele... Domnul Ciulei ne spunea odată: „Gândul e acela care ne emoționează, ne face să plângem sau să râdem, ne ia și ne duce cu el”. Tare multă încredere am în forța gândului...

— Profită să te întreb: în ce mai ai „tare multă încredere”?

— În iubire. În prietenie. În valorile morale. În „Jegea morală”. În dreptate. Am încredere în muncă și în rigoreea în muncă. Nu cred în talentul nemuncit — cel puțin în ce mă privește. Poate genile... deși, uite, într-un film despre Chaplin, care era genial, nu? — eu am văzut dubla 490... Trebuie să citezi diamantul care ți s-a dat. N-ai dreptul, n-ai voie să-l irosești. Eu am crezut...

— Cum altfel să crează cineva pentru care nimic nu-l mai presus decât muncă asupra diamantului ce „l s-a dat”? Tot ce ai reușit să faci, într-un timp atât de scurt, îți dă dreptate... Dar, Maia, am o curiozitate: ce îți dorești acum când ești sus, pe culme?

— În afară de sănătate și putere de muncă, doar iubire, încredere și o dreaptă judecată. Atât. Să nu-mi spui că e puțin...

Regizorii noștri filmează!

ASFALT TANGO

Un film de Nae Caranfil

Fragment de sinopsis

„La începutul filmului, cincisprezece superbe creaturi urcă într-un autocar ce pleacă spre Paris. Alături de ele, trei personaje. **Marlon**, o franțuzoică pur-sânge, în jur de patruzeci de ani. Agent artistic, câine pe pază și matroană în același timp, a venit pentru a prelua transportul. Mobilul? Un show itinerant ce va străbate Franța în lung și lat. **Gigi**, mâna ei dreaptă în România. Businessman local, însărcinat cu recrutarea fetelor și cu rezolvarea bucătăriei afacerii. Visează o bucată dulce pe care, evident, nu o va obține niciodată. **Șoferul**, un tip care a avut multă încredere în Ceaușescu până când acesta s-a lăsat împușcat ca un imbecil. Adoră ordinea și regretă frumoasele timpuri de altădată. Problema lui e simplă: să ducă fetele cu bine la destinație. Pentru asta trebuie să privească drumul și doar drumul. Ușor de zis!”

Prezentul reportaj a demarat printr-o scurtă vizită la sediul echipei, respectiv al Societății „Domino Film” care a împlinit deja doi ani (obiect de activitate: publicitate și film documentar, coproducție) unde avem să mă conving că amabilitatea franceză și eficiența stilului american fac casă bună cu talentul românesc. Mi se oferă

Inserul de pe prima pagină a scenariului și, după câte se pare, premiza acestuia:

„Căsătoria e o instituție minunată. Dar cine dracu' vrea să trăiască într-o instituție?”

Groucho MARX

Filmul e rodul unui pariu survenit în urma unei „glume a destinului”. În vara trecută, când, printr-o hotărâre arbitrară a producătorului francez, s-au oprit filmările la **Restul e tăcere** (scenariu inspirat lui Caranfil de povestea filmului **Independența României** și laureat la a zecea ediție a concursului specializat din cadrul Festivalului de film de la Paris cu Marele premiu atribuit de un juriu prezidat de Danièle Thompson (scenariu aflat în prezent în atenția producătoarei Claudie Ossard, finanțatoare a peliculelor **Cetatea copiilor pierduți** și **Arizona Dream**), cei doi parteneri au început să discute posibilitatea intrării în producție a unui alt film. Peste iarnă a fost contactat producătorul francez, entuziasmul Marc Ruscart, și din trei direcții convergente s-au pornit demersurile pentru finanțare. Firma franceză „Les Films du Rivega” și Societatea românească „Domino Film” au obținut colaborarea Centrului Național al Cinematografiei Franceze și a televiziunii Canal + și Arte; iar din România, „Sabina Production” și Studioul Cinematografic București.

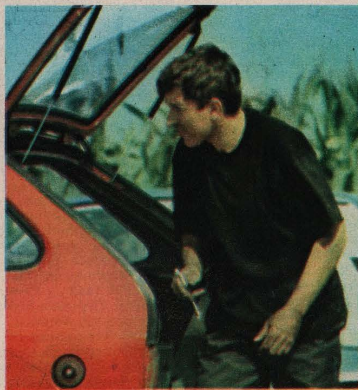
Ca termeni de comparație, regizorul ambițios și multipremiat indică nici mai mult nici mai puțin decât **Instinct primar** și **Unora le place jazzul**. După lectura scenariului, eu să îndrăzni o trimiteră la... filmul lui Pedro Almodovar parafrazând: „Bărbați în pragul crizei de nervi!”

(Continuare în pag. 23)

Reportaj de Irina COROIU

Foto: Mario GRASSO

Din distribuție mai fac parte: Marcel Bozonnet, Cătălina Răhălanu, Diana Dumbrăvă, Alina Nedelea, Adina Cartianu, Andreea Măcelaru, George Alexandru, Stelian Nistor, Ion Fuscuteanu Monica Cziprian, Oana Dobre, Domnița Iscru, Delia Nartea.

Mircea Diaconu revizuiindu-și propria mașină

Mircea Diaconu vă declară:

„E prima oară că filmez cu rulotă! Am trăit și ziua asta! La începutul carierei mele mi se aduceau scaune de până cum am și îndrăznit să scriu într-o carte. După aceea a urmat lunga perioadă cunoscută... Și acum, la apus, a apărut o rulotă. Sigur, nu-i pentru actori, și pentru frigider, pentru materiale fel de fel. E o rulotă cum vedeam noi că filmează starurile din camera de dinclo.

Ca un semn de revoltă, m-am apucat să schimb toba la mașină, să-mi reglez farurile și celelalte... E modul meu de a mă machia!” (Diaconu este Andrei, mecanicul auto plecat să-și redobândească soția).

„Adevărul e că există un masochism al actorului: prefer să-mi fac singur transpirația și tumefierile care nu pot ieși perfect din farduri. Va trebui un pic mai târziu să mă duc în porumb să-mi răgușesc și vocea. Nae controlează bine semitonurile și asta contează enorm.”

CELLO MAESTRO

Un film de Dan Pița

Dan Pița cu Stefan Iordache

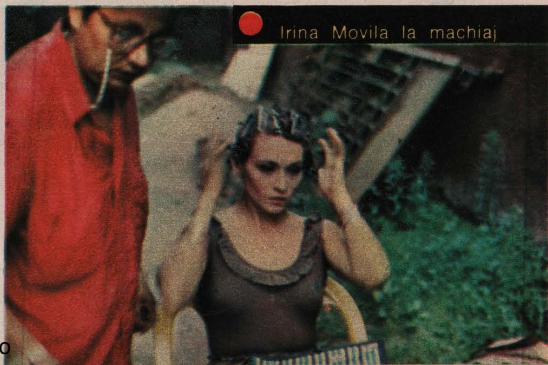
● Titlul de lucru al filmului la care lucrează în prezent Dan Pița: **Cello maestro** ● Scenariul îi aparține și este, după cum declară regizorul, „o călătorie în lumea lui Mircea Eliade”. ● Prima zi de filmare: 17 iulie. Este de fapt prima seară, în care se turnează o trepidantă scenă cu motocicliști, surprinsă și de o echipă de filmare de la jurnalul de actualități al T.V.R. E o intrare șocantă și în viață în lumea unui Eliade adus la zi, dar ne amintesc de motivul tinereții trăită agresiv, atât de drag scriitorului. ● Vizitând locurile de filmare de la Muzeul Stork sau din spațiile Bisericii Grecești ne asigurăm că, toțiș filmul va fi și o incursiune în trecut. ● Va fi o tălmăcire a prozelor lui Eliade în cheie fantastică, erotică sau mistică? Deocamdată, mister. ● Ceea ce se poate întui urmărind activitățile echipei este că ambianța va juca un rol important. Întors pe platourile din România după aproape trei decenii de absență, scenograful arh. Ion Orovanu (cunoscut mai ales datorită somptuosului **Harap Alb** regizat de Gopo) supervizează atât decorurile cât și costumele, semnând pentru prima oară pe un generic de film românesc **art director**. ● Revenit de la Festivalul de la Mamaia cu noi dovezi ale adorației publicului, Ștefan Iordache devine, sub ochii noștri, profesorul de violoncel, personajul principal din **Cello maestro**. ● O altă prezență legată de Festivalul de muzică de la Mamaia: frumoasa prezentatoare, Alina Chivulescu, debutează în cinema într-un rol important. ● Premianta de anul trecut a Festivalului de la Geneva „Stelele de mâine”, Irina Movilă, a acceptat o partitură de mai mică întindere, dar incitantă, știind că actorii mari se văd și în micile roluri. ● Din distribuție mai fac parte: Mihai Călin, Cristian Iacob (tinerii actori din **Pepe și Fifi**), Marius Stănescu. Vom reveni.

D.D.

Foto: Victor STROE

Alina Chivulescu și Mihai Călin

Irina Movilă la machiaj

Charlotte Rampling, vedeta europeană, la București

„rompt atât scenariul (109 pagini), cât și planul calendaristic al filmărilor (04.08.95–30.09.95), însoțit de un nonconformist sinopsis al regizorului Nae Caranfil, plus argumentul producătorului, una și aceeași persoana cu directorul societății și directorul de imagine al filmului: Cristian Comeagă. Caranfil și Comeagă se grabesc să-mi furnizeze și amănunte.

Gata să declanșeze un nou război al Troiei

Franco Nero și Ursula Andress în Mexicul în flăcări

Poate că starurile adoră să se joace de-a istoria dar chiar trebuie să plătim un bilet de cinema să le vedem admirându-și toaletele de epocă? Iată numai câteva dintre cele mai puțin inspirate distribuții în filme istorice:

dintr-un

O catastrofă premeditată

Orice regizor are dreptul și la câte un eșec. Uneori face greșeli de distribuție sau experimentează ceva nou care pur și simplu nu merge. Alteori un producător sau un studio desfigurează filmul astfel încât el nu mai are nici o legătură cu originalul iar regizorul nici o vină. Se cunoaște doar un singur caz în care regizorul a realizat un eșec premeditat. Anume Jean-Luc Godard. Filmul se numește **Le mépris** (Disprețul).

În 1963, Godard era poate cel mai la modă regizor francez. Cu sufletul la gură (1959) presimțise și reprezentase esența revoltei tinerilor din anii '60 chiar înainte ca aceasta să se producă.

Brigitte Bardot și Michel Piccoli în **Le mépris**

Carlo Ponti — care nu dorea să scape nici o posibilă șansă — a hotărât că Godard era omul potrivit pentru a aduce pe ecran unul din romanele lui Alberto Moravia — *Il distretto* — despre frustrările sexuale ale burgheziei, și a hotărât să-l finanțeze.

Spre disperarea reprezentanților avangardei cinematografice, Godard a fost de acord. A plecat la Capri, conștient pe un buget imens, însoțit de sex-simbolul cinematografului comercial al vremii, Brigitte Bardot. (Ne putem întreba ce s-ar fi întâmplat dacă Ponti ar fi insistat să fie distribuită soția lui, Sophia Loren). Godard a scris scenariul devenit povestea unui scriitor blazat (Michel Piccoli) autorul unui script kitsch cu pretenții, pentru un

de sprijinul unei coloane sonore bune. Jack Palance apare în rolul lui Fidel Castro.

● Rudolf Nureev în **Valentino** (1977). Balerinul rus și marele star al mutului aveau același prenume. Ambii erau urmăriți de cohorte de admiratoare isterice, dar nici unuia nu-i păsa prea mult de femei. Amândoi au murit tineri, și nici unul dintre ei nu a avut o personalitate ușor de înțeles, chiar după ani. Cu toate acestea asemănări, filmul lui Ken Russell ar fi trebuit să fie un succes. N-a fost.

● Franco Nero a fost ziaristul comunist american John Reed în **Mexicul în flăcări** (1981) și **Red Bells** (1982), ambele în regia lui Serghei Bondarciuk. Dacă aveți impresia că obsesia războiului este rădăcină în **Reds**, semnată de Warren Beatty și interpretat al aceluiași personaj, e un dezastru, înseamnă că nu ați văzut cele două serii cu Nero. Ursula Andress, în rolul iubitei sale spune: „John, am impresia că întreaga lume se află în patul meu!” Cunoscând viața sentimentală a actriței, ne întrebăm dacă totuși nu exagerază.

● Richard Gere în **King David** (1985). Regizorul australian Bruce Beresford a încercat — și n-a reușit — să traducă în imagini legenda biblică. Nu-i vorba doar de ridicolul dans al lui Gere îmbrăcat în zdrențe, în Ierusalim, sub privirile figuranților acoperiți cu frunze de palmieri și pe fața cărora citești lipsa de interes. Dar abundentele scene de bălăie sunt chiar mai comice decât cele din **Monty Python and the Holy Grail**, unde erau special concepute pentru a ne provoca râsul.

● Gérard Depardieu în rolul lui Cristofor Columb în **1492 — Cucerirea paradisului** (1992). Cea de-a 500-a aniversare a descoperirii Americii de către spanioli a fost întâmpinată cu proteste din partea multor grupuri etnice din întreaga lume. În versiunea *politically correct* a lui Ridley Scott, istoria e rescrisă: Columb nu vrea să omoare indienii, să le fure aurul și să pună stăpânire pe pământurile lor. Și atunci, ce rămâne? Un actor francez supraponderal care se luptă cu accentul său încercând să joace în engleză.

Grupajul **Dezastre dintr-un secol de cinema** este realizat de **David MELVILLE** și **Rolland MAN**

Rateuri în costume de epocă

● Walter Huston în **Abraham Lincoln** (1930). Primul film sonor al maestrului din perioada mutului, D.W. Griffith, a beneficiat de o campanie publicitară care îl cota drept „*Minunea secolului, un film despre cea mai romantică personalitate care a existat*”. Ce vedem, de fapt? Lincoln rătăcește prin Casa Albă, perorând despre „sângele vărsat pentru a păstra unitatea națiunii”. Soția sa îi răspunde: „Abe Lincoln, când o să ne-vești să nu te mai descalți pe sub masă?” Griffith a mai realizat un singur film, apoi nimeni nu i-a mai oferit vreun contract, regizorul devenind alcoolic.

● Katharine Hepburn în **Mary of Scotland** (1936). Actrița recunoaște că rolul Mariei Stuart nu prea i se potrivea, și că ar fi preferat să joace într-un film despre rivala acesteia, Regina Elizabeta I. Poate că regizorul John Ford a distribuit-o și pentru că era cam misogin. Soluția pe care a găsit-o în momentele în care ritmul filmului trenea a fost introducerea de cântece interpretate de un cor de țărani scoțieni!

● Clark Gable în **Parnell** (1937), erou al independenței Irlandei. Ori de câte ori Gable începea să se laude cu cariera sa strălucită, Carole Lombard — soția sa — începea să râdă: „Dar de Parnell ce zici?” Gable era redus la tăcere. Merită văzută secvența în care marele rebel și iubita lui (Myrna Loy) coc cartofi într-o mlaștină irlandeză.

● Omar Sharif s-a străduie să-l interpreteze pe Che Guevara

● John Wayne ca Gengis Han în **The Conqueror** (1956). Iată filmul în care îl putem vedea pe eroul dreptei americane machiat în asiatic! Când nu e ocupat cu cucerirea lumii, eroul se află în preajma unei frumoase tătăroaice interpretată de Susan Hayward. Producătorul Howard Hughes a ales un loc de filmare aflat în apropierea unui poligon atomic. Zece ani mai târziu, Wayne, Hayward și regizorul Dick Powell au murit de cancer...

● Virginia Mayo în rolul Cleopatrei, Peter Lorre ca Nero, Hedy Lamarr ca Ioana D'Arc, Dennis Hopper ca Napoleon și Harpo Marx ca Sir Isaac Newton în **The Story of Mankind** (1957)! Și, de parcă n-ar fi fost de-ajuns, această „meditație” asupra prezentei răului în istoria omenirii, mai cuprinde și o discuție filosofică între Spiritul omenirii (Ronald Colman) și Diavol (Vincent Price), în care problema era dacă omenirea trebuie exterminată sau merită să i se dea o altă șansă. Un film care ar putea să o facă și pe Maica Tereza să spună: Mai bine omorâți-l!

● Omar Sharif în **Chel** (1969). Hollywoodul a făcut o încercare disperată să aducă pe ecran biografia revoluționarului sud-american Che Guevara. Un play-boy internațional ca Omar Sharif părușe deja destul de dezorientat de revoluția sovietică în **Dr. Jivago**. De data aceasta nu a mai beneficiat nici măcar

● Katharine Hepburn și Frederich March în **Mary of Scotland**

Dezastru

secol de cinema

Și muzica s-a oprit...

De 25 de ani, la Hollywood, a produce un musical a devenit aproape sinonim cu o sinucidere financiară. Până și James L. Brooks, regizor al unor filme care au cucerit Oscaruri (*Terms of Endearment*, *Ultimele știri*) a fost nevoit să taie la montaj toate cântecelele din noul său film, *I'll Do Anything*, pentru a-i putea asigura o carieră comercială.

Toată lumea știe că un musical costă o avere. Spre sfârșitul anilor '60, producătorul Darryl F. Zanuck declara: „Nu mai poți face un musical cu mai puțin de 20 milioane!” Și, de cele mai multe ori, banii investiți nu sunt recuperați. Dar cum a ajuns musicalul din genul de mare succes dintre anii '30-'60, copilul nedorit al ultimelor decenii? Și cum de a ajuns să coste atât de mult?

N-a fost nevoie de o avere pentru a produce un film în care Fred Astaire dansa sau în care Judy Garland cânta. (Și nici acum pentru un video clip MTV cu Prince sau Madonna!) Erau de ajuns un aparat de filmat, o vedetă și ceva talent. „Vedeta” era un artist de musical, nu un actor, căci musicalul însemna cântece, dansuri și cam atât.

Reșeala pe care Hollywood a făcut-o în anii '60 a constatat în încercarea realizării unor musicaluri cu pretenții dramatice. Era nevoie de actori adevărați, bugete mari, scenarii inspirate din istorie sau literatură. Filme care puteau câștiga Oscaruri și banii înainte de 1960, doar patru musicaluri obținuseră Oscarul pentru cel mai bun film. — *Broadway Melody* (1929), *The Great Ziegfeld* (1936), *An american la Paris* (1951) și *Gigi* (1958). Nici unul

Am păstrat în original titlurile filmelor nedifuzate pe ecranele noastre.

dintre acestea nu avea pretenția de a fi un film „serios și profund”. Intriga și jocul actoricesc erau doar pretexte pentru a trece de la o melodie la alta. În anii '60 alte patru musicaluri au câștigat

Oscaruri — *West Side Story* (1961), *My Fair Lady* (1964), *Sunetul muzicii* (1965) și *Olivier!* (1968) — adică tot atâtea cât în perioada precedentă. În aceste musicaluri „serioase” nu mai avea importanță dacă unele acțiunile din rolul principal nu puteau cânta și erau dublate (Natalie Wood, Audrey Hepburn). Nu mai conta nici că actorul principal nu putea cânta și nici nu era dublat (Rex Harrison, Christopher Plummer). Nu

Cum a ajuns musicalul din favoritul marelui public, aproape o Cenușareasă.

erau doar filme-cu-muzică, ci atacău „subiecte importante” ca nazismul (*Sunetul muzicii*); lupta dintre bande citadine rivale (*West Side Story*). Ori erau bazate pe clasici ca Shaw (*My Fair Lady*) și Dickens (*Olivier!*).

Toate patru au fost mari succese de public — dar, paradoxal, au atras după sine declinul musicalului ca gen. La sfârșitul deceniului marile studiouri ajunseseră să investească milioane de dolari în pseudo-musicaluri în care nici unul dintre protagoniști nu avea cea mai mică urmă de talent muzical. Rezultatele au fost dezastruoase. Nici un regizor ca Joshua Logan — cu experiență de 30 de ani în musicaluri pe Broadway sau la Hollywood — nu l-a putut face pe Richard Harris și Vanessa Redgrave (*Camelot* — 1967) sau pe Lee Marvin și Clint Eastwood (*Paint Your Wagon* — 1969) să ne convingă de calitățile lor vocale. Parcă un blestem se abătuse asupra genului. Pe la sfârșitul anilor '60 nici măcar o autentică stea a musicalului nu mai putea vinde un film. Julie Andrews a fost pe cale să-și distrugă cariera după *Star!* (1968) și *Darling Lili* (1970). Iar Barbra Streisand după *Hello, Dolly!* (1969) și *On a Clear Day You Can See Forever* (1970) — care nu și-au recuperat cheltuielile — a avut noroc să supraviețuiască.

Pe atunci mulți părinți începuseră să fie îngroziți de faptul că noul val de erotism și violență în film l-ar putea corupe pe copii. Studiourile au încercat să vândă musicalurile ca o alternativă: „distracție pentru toată familia”. Dar nici măcar copiii nu s-au mai dus să vadă *Dr. Doolittle* (1967) sau *Chitty Chitty Bang Bang* (1968), — chiar dacă la noi *Chitty...* a avut succes, o fost singura dată în 30 ani când Albert R. Broccoli, producător al seriei James Bond, a pierdut banii!

În anii '70, câteva exemplare și-au mai făcut apariția, spre bucuria părinților care doreau să-i pedepsească pe copiii obraznici — *Alice's Adventures in Wonderland* (1972) sau *The Little Prince* (1974). Cel mai îngrozitor a fost *Pasărea albastră* (1976), prima coproducție sovieto-americană. Regizorul George Cukor a mărturisit: „Sunt mândru că filmez în același studio în care Eisenstein a lucrat *Cruceaștorul Potemkin* în 1925”. Traducătorul său l-a răspuns: „Da, și cu aceleași mijloace tehnice!”

Câte un cântăreț curajoș putea să apară pe ecran și să obțină un succes izolat. Dar curând urma o cădere și mai spectaculoasă. Astfel Liza Minnelli a trecut de la *Cabaret* (1972) la dezastruosul, pentru Scorsese, *New York, New York* (1977), iar Olivia Newton John a devenit vedetă cu *Grease* (1978) pentru a apărea apoi în lamentabilul *Xanadu* (1980).

În cele din urmă producătorii au redus la muzica tinerilor din anii '70. Dar „musicalurile rock” ca *Jesus Christ Superstar* (1973) și *Hair* (1979)

(Continuare în pag. 14)

● Două musicaluri care nu și-au recuperat cheltuielile: *Camelot* și *Chitty, Chitty, Bang, Bang*

producător corupt și vulgar (Jack Palance). De fapt, Godard a pus în persoana lui producătorului Jeremy Prokosch tot disprețul său pentru Ponti. „Când aud cuvântul cultură știu că a sosit momentul să plătesc pe cineva!” spune Prokosch. Godard a avut grijă să cheltuiască ultimul banuș din buget, dar realizând un film care să pară ieftin ca un film de amatori. O scenă care durează aproape o jumătate de oră are loc într-o singură cameră de hotel.

Regizorul a dorit ca acțiunea să fie atât de lipsită de dramatism, cu o desfășurare extrem de lentă, încât să plictisească publicul. Nici aventuri, nici sex, nici melodramă. Ponti și partenerii săi americani au fost îngroziți. Filmul a fost un dezastru comercial. Până și fanii nedezmințiți ai lui Godard găseseră că *Le mépris* e cam greu de înghițit. Filmul rămâne însă o declarație de independență a regizorului. Față de producători, față de actori și față de spectatori.

BATMAN FOREVER

**NICOLE CHRIS
KIDMAN O'DONNELL**

WARNER BROS prezintă O producție TIM BURTON

un film de JOEL SCHUMACHER cu VAL KILMER, TOMMY LEE JONES, JIM CARREY

NICOLE KIDMAN, CHRIS O'DONNELL „BATMAN FOREVER” MICHAEL GOUGH, PAT HINGLE

Muzica ELLIOT GOLDENTHAL Montaaj DENNIS VIRKEL Decoruri BARBARA LING

Imaginea STEPHEN GOLDBLATT, A.S.C.

Producători executivi BENJAMIN MELNIKER și MICHAEL E. USLAN

după personajele create de BOB KANE și publicate de DC COMICS

Subiectul LEE BATCHLER JANET SCOTT BATCHLER

Scenariul LEE BATCHLER JANET SCOTT BATCHLER și AKIVA GOLDSMAN

Producători TIM BURTON și PETER MACGREGOR-SCOTT Regia JOEL SCHUMACHER

ROMANIAFILM

A TIME WARNER ENTERTAINMENT COMPANY

1995 Warner Bros. All Rights Reserved

**VAL
KILMER**

**TOMMY LEE
JONES**

**JIM
CARRREY**

Pe ecran

din 29 septembrie 1995

Succese literare, eșecuri cinematografice

Mulți producători își inchiuie că a aduce pe ecran un clasic al literaturii, un best-seller recent sau o piesă de succes înseamnă o reușită sigură. Adesea însă se întâmplă pe dos.

Adaptări cu adevărat dezastruoase au falimentat cariere și chiar studiouri. Exemple reprezentative putem găsi încă la începuturile sonorului, când filmul și literatura s-au întâlnit pe un teren comun: cuvântul.

In 1929, anul în care la Hollywood sonorul s-a înscăunat definitiv, regele și regina epocii mute — Douglas Fairbanks și Mary Pickford — și-au distrus carierele încercând să filmeze un clasic: **Imblânzirea scorpiei**, după Shakespeare. Exista însă o problemă: un film care ar fi respectat textul original ar fi durat peste trei ore. Atunci i-au cerut regizorului Sam Taylor să scrie o nouă versiune, ceea ce a dus la apariția pe generic a unei bazaconii de neuitat: „un film după William Shakespeare, cu dialoguri adiționale de Sam Taylor”. Acesta a fost și momentul cel mai amuzant din întregul film. Cele două vedete, cărora nu li se ceruse niciodată până atunci să declame în fața aparatului de filmat, nu puteau face față replicilor shakespeariene. Nici Fairbanks, nici Pickford nu au folosit eșecul filmului ca motiv pentru divorțul lor, care s-a produs în 1935. Oricum, atunci carierele lor erau deja compromise.

În anii '30 cei mai mulți conducători ai studiourilor știau că adaptările după opere literare nu aduceau încasări mari. Dar ele câștigau Oscaruri și dădeau un prestigiu studiourilor. În 1934 așa-numitul „cod al producției” (vezi nr. 4/95) a devenit și mai drastic. Hollywoodul căuta disperat subiecte pe care cenzura să le socotească inofensive din punct de vedere moral, iar clasicii literaturii inspirau respect.

Astfel, Warner Bros și-a putut permite să piardă o avere cu **Visul unei nopți de vară**, realizat de Max Reinhardt și William Dieterle în 1935. Filmul nu respecta exact litera shakespeariană, dar avea imagini superbe, i-a încântat pe mulți, i-a convins pe critici că nu toți producătorii sunt niște filistini și a oferit câtorva vedete americane (James Cagney, Mickey Rooney, Olivia de Havilland, Dick Powell) roluri total diferite de cele cu care erau obișnuite. Cum nu se sugera în nici un mod că Titania (interpretată de starleta blondă Anita Louise) chiar s-a culcat cu măgarul, toată lumea a fost mulțumită.

Dar MGM era pe cale să ducă prestigiul literar prea departe, datorită fostului „băiat de aur” Irving Thalberg. În romanul său **Ultimul rabab**, F. Scott Fitzgerald îl descrie pe Thalberg ca pe un intelectual idealist, luptând cu Louis B. Mayer, vulgarul patron al studioului, pentru impunerea adevăratei culturi. Cartea a fost ecranizată de Elia Kazan (în 1976) și a fost o cădere comercială de proporții.

În 1936, Thalberg a hotărât să producă Ro-

meo și Julietta, deși toți știau că Shakespeare înseamnă sinucidere la box-office. Pentru a înrăutăți situația, Thalberg a insistat ca în rolul Julietei să apară soția sa, „Regina MGM-ului”, Norma Shearer, care avea 32 ani, mai mult decât dublul vârstei eroinei shakespeariene. Pentru a o face să pară mai tânără, i-a distribuit în rolul lui Romeo, adolescent îndrăgostit, pe Leslie Howard — care avea 43 de ani. A rezultat un fiasco, pierderile depășind un milion dolari. Mulți ani după aceea, MGM a încercat să producă cât mai multe filme a căror acțiune se situa în Italia sau Spania pentru a putea utiliza decorurile existente ce fuseseră atât de costisitoare.

Poate că altul ar fi învățat ceva din această experiență. Thalberg însă a continuat cu o altă idee excentrică — **The Good Earth** (1937), după romanul lui Pearl Buck, despre țărani chinezi. Nu i-a păsat de faptul că la Hollywood nu prea existau atunci vedete de origine asiatică pentru a le distribui în rolurile principale. A ales doi actori de origine austriacă — Paul Muni (cunoscut pentru că interpretase rolurile unor personalități ca Louis Pasteur și Emile Zola) și Louise Rainer (actriță supranumită „Jacirna vinează”). Ambii obținuseră un Oscar cu un an înainte, astfel încât Thalberg era convins că pot interpreta orice rol. În mod ciudat, filmul a fost apreciat de critici, iar Rainer a obținut chiar un al doilea Oscar. Dar publicul nu s-a lăsat păcălit, filmul pierzând aproape două milioane dolari, mai

dintr-un secol de cinema

Dezastru

Paul Muni, țăran chinez în **The Good Earth**

Michael York și Anouk Aimée în **Justine**

Și muzica...

(Urmare din pag. 11)

nu au fost nici ele minele de aur sperate. Un dezastru uriaș s-a dovedit **The Wiz** (1978), versiune „neagră” a **Vrăjito-rului din Oz**, cu Diana Ross, Michael Jackson și câteva găleți de gunoi care devorau oamenii! Nici măcar formația Beatles nu a putut vinde **Sergent Pepper's Lonely Hearts Club Band** (1978)

Julie Andrews în **Star!**

— în care o eroină se numea „Straw-bery Fields”!

În schimb, **Saturday Night Fever** (1977), cu John Travolta și Bee Gees, un musical disco travestit într-o dramă socială, a câștigat o avere. Dar în anii '80, grupul Village People a apărut în primul — și ultimul — musical disco autentic, **Nu poți oprî muzica**. „Vă rog oprîți-o, totuși!” a răspuns publicul.

In ultimii 15 ani genul aproape că a dispărut. Visul lui Francis Ford Coppola de a construi un imperiu al filmului independent — Zoetrope Studios — s-a prăbușit după ce a realizat un musical — **One From The Heart** (1982) — care totuși avea o coloană sonoră de calitate, semnată de Tom Waits și Crystal Gayle. Din când în când, câte un superstar pop folosește musicalul dorind să demonstreze admiratorilor că el sau ea pot fi regizori. Dar nici Barbra Streisand cu **Yentl** (1983) sau Prince cu **Under the Cherry Moon** (1986) nu ne-au convins, detel.

Madonna a făcut în schimb o mișcare mai abilă. A pus cap la cap înregistrări din concerte în **Home Movies** în care o vedem înjurându-l pe Warren Beatty, spunând glume deșchuate sau practicând felăția cu o sticlă de apă minerală. În **pat cu Madonna** (1991) a fost un succes. Acum regizorul Alan Parker a ales-o pe Madonna pentru rolul soției dictatorului argentinian Peron în **Evita**. Va fi o revigorare a musicalului?

Strip-tease

falit

E deja un clișeu faptul că sexul poate vinde orice film, oricât de slab ar fi acesta. Cum altfel am putea să explicăm cariera lui Zalman King (producător al filmelor **Orhideea sălbatică** și **9 1/2 săptămâni**) sau a Sylviei Kristel (vedeta din **Emanuelle** și **La Marge**)? Nimeni nu dăduse vreo atenție **Ultimului tango la Paris** al lui Bernardo Bertolucci până în momentul în care Biserica catolică a cerut să fie interzis aruncându-l de pornografie. Dintr-o dată acest film destul de oarecare a fost proclamat ca o mare realizare artistică, și a făcut senzație în toată lumea.

Dar se întâmplă destul de des să apară filme atât de neinteresante încât nici măcar scenele erotice nu reușesc să le vândă. În cele ce urmează ne vom referi la trei exemple clasice. **GIRL ON A MOTORCYCLE** (1968). Romanul erotic al lui André Pieyre de Mandiargues vorbește despre fanteziile sexuale ale unei tinere care-și părăsește soțul plictisitor și încă-

● **Despărțite de treizeci de ani,** dar la fel de ridicole: **Romeo și Julieta** (cu Norma Shearer și Leslie Howard) și **Myra Breckenridge** (Raquel Welch și Mae West)

mult decât orice altă producție MGM de până atunci.

Thalberg a murit chiar în acel an, când mulți se întrebau dacă nu va duce la faliment cel mai puternic studio hollywoodian al vremii. Dar chiar fără Thalberg, MGM a revenit la Pearl Buck pentru o altă ridicolă adaptare a unui subiect oriental — **Dragon Seed** (1944). De data aceasta Katharine Hepburn interpretează o țărăncă chineză!

După cel de-al doilea război mondial a apărut **Entreprise Pictures**. Numele acesta nu spune nimic astăzi, dar pe atunci era anunțat ca un nou tip de studio care își dedica în întregime activitatea unor ecranizări serioase. Au început în 1948 cu o adaptare a romanului **Arcul de triumf** al lui Erich Maria Remarque, despre Rezistența franceză. Regizorul Lewis Milestone realizase deja o cutremurătoare versiune cinematografică după un alt roman al lui Remarque, **Nimic nou pe frontul de vest**, în 1930. De data aceasta însă a ales o distribuție nepotrivită. Charles Boyer, specialist în roluri de seducători amoralii, interpreta rolul eroului idealist din Rezistență; Ingrid Bergman, simbolul hollywoodian al purității, apărea în rolul unei prostituate vicioase, Charles, Laughton dădea un recital de cabotinism ca ofițer sadic din Gestapo. Eșecul de proporții al filmului a făcut ca **Entreprise Pictures** să dispară. O întreagă listă de proiecte ambițioase și care ar fi meritat poate să vadă lumina ecranului (incluzând și reînnoirea în lumea filmului a Greței Garbo în **La Duchesse de Langeais**, după Balzac, regizat de Max Opulhs), a fost abandonată.

leacă o motocicletă călătorind toată noaptea pentru a-și întâlni amantul. Regizorul Jack Cardiff a ales-o pe Marianne Faithfull — simbol pop în anii '60 și iubită mai multora dintre membrii formației Rolling Stones. În acel moment ea se afla în culmea gloriei. Poliția tocmai descinsese la o petrecere la care ea și Mick Jagger găsiseră utilizări perverse batoanelor de ciocolată Mars. Alain Delon, idolul filmului francez, învățase limba engleză special pentru a putea interpreta rolul iubitului ei. Probabil că după ce a rostit replici de tipul: „Trupul tău e o vioară acoperită cu catifea neagră!” a regretat foarte mult acceptul său. Producătorii au hotărât că titlul inițial era prea obscur pentru mulțimea căreia dorea să-i aibă oare frisoane erotice, așa că l-au schimbat în **Naked Under Leather** (**Goală sub haina de piele**). Cu toate acestea filmul nu a avut nici un succes financiar.

TATTOO (1981). Joyce Bunuel, nora celebrului regizor spaniol, a avut probabil ani de-a rândul fantezii erotice în legătură cu romanul **Colecționarul** de John Fowles. A scris un scenariu despre un artist care face tatuaje, obsedat de o tânără manechin pe care o răpește. O ține închisă, o violează, și o tatuează din cap până în picioare. Și, de parcă toate acestea n-ar fi fost de ajuns, producătorul Joseph E. Levine a hotărât să răspândească un zvon senzational: cele două vedete, Bruce Dern și Maud Adams, ar fi făcut cu adevărat dragoste în fața aparatului. Dern a susținut și el că așa a fost. Adams, însă, a negat totul spunând că dacă Dern crede că ceea ce ei au făcut pe

● În anii '50, cinematograful se simțea amenințat de televiziune. Hollywoodul a investit atunci milioane în mari filme „epice” care ar fi putut da publicului ceea ce un mic ecran TV nu putea oferi. Atât succesele, cât și eșecurile au devenit mai mari și mai spectaculoase ca înainte.

De exemplu, regizorul John Huston a realizat **Moby Dick** (1956), după romanul lui Herman Melville. Cartea nu părea a avea un real potențial cinematografic. Publicul a răș când l-a văzut pe Gregory Peck în rolul obsedatului căpitan Ahab. Întrebarea este însă: cine ar fi putut interpreta acest rol? Ca și celelalte personaje ale romanului, Ahab nu e un personaj

realist, ci un simbol. Acest lucru nu s-a putut transmite de la roman la film. **Moby Dick** a pierdut mulți bani.

● În anii '60 cinematograful a început să exploateze noua libertate pe care o căpătase, de a face filme din opere literare „pentru adulți”. La început, spectatorii au fost încântați să-și audă actorii preferați pronunțând cuvinte obscene sau dezgolindu-se. Dar spre sfârșitul deceniului multe filme hollywoodiene au dus la pierderi de milioane, chiar dacă erau inspirate din romane complexe din punct de vedere psihologic sau erotic, romane pe care însă cei care le ecranizau nu păreau a le înțelege.

Când a fost întrebat: „Dacă ați putea schimba ceva în viața dumneavoastră, ce ați face?”, Woody Allen a răspuns că nu s-ar mai duce să vadă **Magicianul** (1968), ecranizare a inspiratului roman al lui John Fowles, despre un joc sexual și filosofic într-o insulă grecească.

Un dezastru mai mare încă a fost **Justine** (1969), în care erau condensate cele patru romane ale **Quartetului Alexandria** de Lawrence Durrell și în care apăreau Dirk Bogarde, Anouk Aimée și Michael York. Regizorul George Cukor nu mai cunoscuse un eșec atât de mare în cariera sa de la **Romeo și Julieta**, în 1936!

Mulți critici au considerat că cel mai prost film realizat vreodată este **Myra Breckenridge** (1970), bazat pe un roman de Gore Vidal, despre un bărbat care face o operație de schimbare a sexului și se trezește în corpul lui Raquel Welch! În film mai apăreau Mae West și criticul de film Rex Reed — care a continuat și după această experiență să critice filmele altora.

Genurile cinematografice își au perioada de glorie, apoi eclipsa, dar adaptările dezastruoase după clasici sau best-seller-uri au supraviețuit. Se pare că ni se pregătesc alte asemenea surprize neplăcute. Oare chiar v-o puteți închipui pe Nicole Kidman în rolul eroinei lui Henry James din **Portretul unei doamne**, ecranizare pe care o realizează Jane Campion? Sau pe Demi Moore ca pe o tânără puritană în **The Scarlet Letter** (de Roland Joffé), după Nathaniel Hawthorne?

Box office — negativ

Anul 1994 s-a dovedit un an bun pentru Hollywood: s-au vândut cu 3% mai multe bilete decât în 1993 și 10 filme au făcut încasări record, de peste 100 de milioane dolari, în frunte situându-se **Lion King** (306,4 milioane) și **Forrest Gump** (300,6). Rentabilitatea unui film se calculează luând în considerație și bugetul său. Campioanele box-office-ului din 1994 au costat 45, respectiv 55 milioane.

Cu toate acestea situația nu e atât de bună cum pare la prima vedere. Un responsabil de la Paramount Pictures, care a ținut să-și păstreze anonimul, a recunoscut-o: „Două din zece filme pe care le producem sunt mari succese, dar celelalte nu-și recuperează cheltuielile”. Astfel ca apare și un clasament al celor mai puțin profitabile filme, la fel de interesant ca și cel al marilor succese. Anul trecut er marcat astfel (bugetul și încasările în milioane dolari): **Being Human** (40 buget; 1,5 încasări); **Casa spiritorilor** (b: 40; i: 6,3) **North** (40; 7,2); **The Hudsoner Proxy** (30; 2,8); **Silent Fall** (30; 3,2); **Terminal Velocity** (50; 16,5); **Wyatt Earp** (70; 25); **Love Affair** (60; 18,3); **O răpire cu bucluc** (48; 16,6); **I'll Do Anything** (40; 10,4).

istoria dezastrului este, iată, o poveste fără de sfârșit...

● Marianne Faithfull, Goală sub haina de piele

platau se poate numi sex, atunci e demn de milă. După câteva săptămâni presa se dezlănțuise, spectatoriiureau de curiozitate... atunci filmul a fost lansat. „Orice dragoste lasă urme!” se spunea în toate anunțurile publicitare. **Tattoo** nu a lăsat nici o urmă!

BOXING HELENA (1993). Toată lumea aștepta să fie șocată la acest film. Regizoarea debutantă Jennifer Lynch trebuia să fie cel puțin la fel de bizară ca și tatăl ei, semnatar al cunoscutelor **Catifeaua albastră** și **Suflet sălbatic** și al mult apreciatului serial **Twin Peaks**. Povestea — un psihopat o răpește pe femeia iubită și îi taie mâinile și picioarele — i-a oripilat pe toți cei *politically correct*. Feministele au protestat; handicapații locomotori nu s-au lăsat nici ei mai prejos, amenințând cu boicotarea filmului. Dar lucrurile luseră o întorsătură proastă încă dinainte. Madonna refuzase scenariul, considerându-l „lipsit de gust”. Era deja un semn rău. Apoi Kim Basinger s-a răzgândit după ce își dăduse un acord verbal. Producătorii au adus-o în fața tribunalului, cerându-i despăgubiri de 9 milioane dolari — făcându-și astfel publicitate gratuită. Procesul a generat în final mai mult interes decât filmul — în care protagonista a fost Sherrylin Fenn, iar Julian Sands interpreta rolul iubitului/chirurg. **Boxing Helena** nu a fost o orgie de sânge și sex ci mai degrabă o psihodramă ieftină care a pliticit mai mult spectatorii decât i-a șocat. Basinger a pierdut procesul și s-a declarat falită. Criticii continuă să creadă că a făcut o alegere bună refuzând rolul.

dintr-un secol de cinema

Dezastre

SĂPTĂMÂNILE CULTURII REPUBLICII FEDERALE GERMANIA ÎN ROMÂNIA

Toamna 1995

București Cluj Craiova
Iași Sibiu Timișoara

Abgeschminkt/Demachiat

Frenzy prelucreează întâmplările prietenei sale Maischa în desenul său animat săptămânal „Rubi, femeia țânțarilor”. Frenzy se află în panică totală pentru că pe moment nu mai are nici o idee, iar după week-end trebuie să predea o nouă poveste. Și anume una optimistă, pentru că redacția acuză cinismul ei tot mai mare. Deci o convinge pe Maischa să petreacă împreună sfârșitul de săptămână și planifică astfel, în ciuda voinței lui Maischa, vizitarea unui vernisaj. Acolo Maischa îl zărește pe René, care va deveni victima pasiunii ei.

1992, 55 min., color. Regia și Scenariul: Katja von Garnier. Imaginea: Torsten Breuer. Muzica: Peter Wenke, Tillmann Hohn. Cu: Katja Riemann, Nina Kronjäger, Gedeon Burkhard, Max Tirof, Daniela Lunkewitz. Peter Sattmann.

Der schönste Busen der Welt/ Cel mai frumoși săni din lume

Simon este un fabricant de bere, care are succes în afaceri. Jeanette o micuță secretară, care atrage atenția mai mult cu sănil ei marți, decât cu inteligența. Când cei doi se ciocnesc întâmplător în liftul unui hotel, pieptul ei își schimbă în mod surprinzător proprietarul. Pentru Jeanette acest eveniment este mult mai imbucurător decât pentru Simon, însă și acesta reușește după unele probleme de adaptare să vadă latura pozitivă a accidentului: în scurt timp devine simbolul erotismului viril. După o nouă ciocnire, pieptul își schimbă din nou proprietarul ceea ce pentru cei doi prezintă o grea lovitură. După mulțime încercări eșuate de transfer, cei doi încep să se cunoască și să se iubească, iar astfel povestea rămâne în familie. O comedie de situație, care deschide câteva perspective asupra comportamentului unei societăți condiționate de stimulările erotice.

1992, 45 min., color. Regia: Rainer Kaufmann. Scenariul: Jürgen Egger, după Roland Topor. Imaginea: Karl-Walter Lindenlaub. Cu: Eva Kryll, Dominic Raacke, Thomas Klyau, Takemasa Oyarna, Toshi Kusaba, Dietmar Schneider.

Wir können auch anders/ Noi putem și altfel

Kipp are voie să părăsească temporar închisoarea din vestul Germaniei, pen-

tru a merge în est la înmormântarea bunicii sale, pe care urmează s-o moștenească. Fratele său Most vine să-l ia cu o dubiță, bună de dus la fiare vechi. Li se va alătura soldatul rus Victor, care a dezertat dintr-o cazarmă a armatei sovietice. Cei trei bărbați, foarte diferiți în felul lor, trec prin diverse aventuri pentru ei dificile, pentru spectatori foarte amuzante, care avertizează poliția. Nu le rămâne decât fuga. Reușesc să ajungă la Marea Baltică și peste granițele Republicii Federale Germane, până în patria rusească a prietenului lor Victor.

1993, 92 min., color. Regia: Detlev Buck. Scenariul: Ernst Kahl, Detlev Buck. Imaginea: Roger Heermann. Muzica: Detlev Petersen. Cu: Joachim Krol, Horst Krause, Konstantin Kolljajnov, Sophie Rois.

Berlin in Berlin/Berlin in Berlin

„Berlin in Berlin” se găsește în centrul cartierului Kreuzberg din Berlin. Aici trăiește o familie de origine turcă, părinții, fiul, nora Dilber și un nepot. Dilber își vizitează zilnic sotul Mehmet pe șantier. Inginerul german Thomas o urmărește și o fotografiază pe ascuns. Mehmet descoperă fotografiile soției sale în biroul inginerului. Nebun de gelozie, își bate nevasta. Thomas îi sare în ajutor. Are loc o încăierare, iar Mehmet este accidentat mortal. Cumnatul lui Dilber, Mütüz, jură răzbunare. Fugind de cei care îl urmăresc, Thomas ajunge în casa familiei lui Mehmet. Conform bunicii, o veche tradiție anatolă spune: „Dacă un dușman intră în casa aceluia pe care l-a omorât, pentru a cere iertare, atunci legea răzbnării de sânge tace”. Thomas va fi în siguranță doar atât timp cât nu iese din casa.

1993, 92 min., color. Regia: Sinan Cetin. Scenariul: Ümit Ünan, Sinan Cetin. Imaginea: Rebekka Haas. Cu: Hulya Avsar, Cem Özer, Armin Block, Aliye Rona, Esref Kolcak, Volkan Akabali, Nilüfer Aydan, Zafer Ergin, Susa Kohlsted, Emrah Aydemir, Sarah Chaumette, Mustafa Portakal, ș.a.

In weiter Ferne, so nah! / La mare îndepărtare, și atât de aproape

„La mare îndepărtare, și atât de aproape” relatează povestea lui Cassiel, „îngerul lacrimilor” (Otto Sander) care, împreună cu partenera sa Raphaela

Filme artistice germane din anii
1992/93.

Demachiat, 1992, 55 min
Cei mai frumoși săni din lume, 1992, 15 min
Noi putem și altfel, 1993, 92 min
La mare îndepărtare și atât de aproape, 1993, 163 min
Justiție, 1993, 106 min
Berlin, Berlin, 1993, 92 min

Timișoara (Temesvar)
luni, 25.09 — vineri, 29.09.95, ora 18
Cinema Studio

Sibiu (Hermannstadt)
luni, 2.10. — vineri, 6.10.95, ora 18.30
Cinema Tineretului

București
marți, 10.10. — sâmbătă, 14.10.95, ora 19.30
Cinema Studio

Cluj (Klausenburg)
luni, 16.10. — vineri, 20.10.95, ora 19
Cinema Favorit

(Nastassja Kinski) lucrează ca îngeri păzitori în Berlinul de azi. Ei sunt invizibili, tandri și plini de dragoste, însă n-au nici o putere: nu se pot amesteca în viața altora, pot doar să se adreseze inimilor acestora. Însă într-o bună zi, Cassiel renunță la eternitatea sa și devine un muritor, pentru a putea salva viața unei fetițe. Iar astfel el devine o ființă umană ca toate celelalte. Încearcă să ducă o viață normală cu ajutorul bunului său prieten Daniel (Bruno Ganz). Cassiel are dușmani ca de exemplu pe Emil Fiesti (Willem Dafoe) care dorește să-l distrugă. O nouă viață pare să înceapă când îl întâlnește pe Tony Baker (Horst Buchholz) care îl scoate din mizerie. Dar Cassiel își dă seama imediat că a devenit ajutorul unui traficant de arme, căzând astfel și mai adânc. Decide să se elibereze.

1993, 163 min., color și alb negru. Regia: Wim Wenders. Scenariul: Wim Wenders, Ulrich Zieger, Richard Reitinger. Imaginea: Jürgen Jürges. Muzica: Laurent Petitgand. Cu: Otto Sander, Peter Falk, Horst Buchholz, Nastassja Kinski, Heinz Rühmann, Bruno Ganz, Solveig Dommartin.

Justiz/Justiție

Tânărul avocat Felix Spät este unul din martorii care a asistat la asasinarea, fără un motiv vizibil, a profesorului Winter de către consilierul guvernamental Kohler în restaurantul „Du Théâtre” din Zürich. Kohler, o persoană cu mare influență, chiar insistă să fie arestat și acceptă fără probleme sentința — 20 de ani de pușcărie. Însă apoi îl roagă pe Felix Spät să redeschidă cazul, doar în mod teoretic. Acesta crede mai întâi că este o glumă proastă, deși Helene, fiica lui Kohler încercase deși în sala de judecată să-l convingă de nevinovăția sa. Dar Spät știe că Kohler este vinovat. Și totuși acceptă. Ceea ce la început a fost o simplă joacă de gânduri, devine pentru Spät o obsesie. Dintr-o dată Kohler este un om liber, iar un nevinovat a trebuit să moară. Dar ce este vina și ce este dreptatea în acest caz complicat?

1993, 106 min., color. Regia și scenariul: Hans W. Geissendörfer după romanul lui Friedrich Dürrenmatt. Imaginea: Hans-Günther Bücking. Muzica: Frank Loef. Cu: Maximilian Schell, Thomas Heinze, Anna Thalbach, Mathias Gnädiger, Norbert Schwientek, Ulrike Kriener.

Titlul unei publicații de dată recentă din Los Angeles „SEX, MOARTE ȘI DUMNEZEU” — rezumă ultimul sindrom hollywoodian.

Fie că a devansat curente socio-politice, fie că și-a asumat rolul de modelator de opinii, Cetatea filmului a fost, începând din anii '30 — indiferent de varietatea ipostazelor — un termometru și un barometru al stării de spirit a Americii.

De-a lungul istoriei sale cu turnante nu o dată periculoase — Hollywood, cunoscut pentru pragmatismul și eficiența industriei sale de divertisment — nu a cultivat nici în viața de zi cu zi, nici pe ecran înclinațiile religioase. Iată cum comentează acest specific actrița Laura Dern (JURASSIC PARK): „Oamenii din industria filmului păstrează o anumită ostilitate față de credință. Această reacție se datorează faptului că tuturor ne este teamă să credem în ceva ce nu este palpabil. Acest lucru nu ni se potrivește”.

Puține au fost filmele de inspirație religioasă sau mistică: *Going My Way* — (Merg pe drumul meu) 1944, r. Leo McCarey cu Bing Crosby ce traves-tește în sutană o melodramă muzicală; *The Lilies of the Field* — (Crinii din vale) 1963, r. Ralph Nelson cu Sidney Poitier în chip de salvator al unor mame ce-și construiesc un lăcaș în Arizona; *The Ten Commandments* (Cele zece porunci) în două versiuni, ambele semnate de Cecilie B. De Mille — 1923 și 1956 cu Theodor Roberts și respectiv Charlton Heston în rolul lui Moise ce conducea poporul ales în exil; *Heaven Can Wait* — 1978, r. Warren Beatty, remake după *Here Comes Mr. Jordan* — 1941, r. Alexander Hall, cu Beatty și respectiv Robert Montgomery pe rol de reincarnări; *Yentl* — 1983 de și cu Barbra Streisand, o vajnică practicantă a iudaismului. Am enumerat câteva dintre filmele care au făcut dată, fiind pre-

În calendarul editat pentru California de Sud ce indică programul de activitate la care poți avea acces contra cost, ca la un spectacol, ca participant, sunt anunțate: terapia trecutului; lecția tămăduirii psihice; fluxul divin inoculat dansatoarelor; întâlnire cu Xando (făptură compusă din șapte divinități); atelier de creație sub razele lunii pline; cursuri de șamanism; respirație în grup Yoga; ședințe de apăsătură, masaj suedez, igiena colonului; lecții de tenis pentru nudști; inițiere în energizarea sufletului și multe altele.

Germania după Căderea Zidului Filme documentare din anii 1989/90

Prezentăm filmele împărțite în două pachete:

Pachet I

10 zile în octombrie, 1989, 52 min
Zidul, 1990, 99 min
RDG — fără titlu, 1990 60 min.
Berlin Garé Friedrichstrasse 1990, 1990, 85 min
O buclăică de Germania, 1991, 93 min
Germania, Germania, 1991, 90 min

Sibiu (Hermannstadt)
luni, 25.09. — vineri, 29.09.95, ora 18.30
Cinema Tineretului
Cluj (Klausenburg)
luni, 2.10. — vineri, 6.10.95, ora 20
Casa de Cultură a Studenților, Sala Club A

Pachet II

Leipzig, toamna, 1989, 52 min
Gunoale, 1990, 80 min
În splendoarea fericii, 1990, 85 min
Timp zăvort, 1990, 90 min
Countdown, 1990, 189 min

București
luni, 25.09. — vineri, 29.09.95
Cinemateca Română, Sala Eforie

Iași
luni, 2.10. — vineri, 6.10.95, ora 19
Casa Tineretului și Studenților, Sala Azur

LYWOOD

Ultimul sindrom sexy-mistic-club

miate cu Oscaruri sau izbutind o cotă bună la box-office, dar în fond mediocre.

Asistăm acum la un nou fenomen. Dacă japonizarea artistică și economică a marilor studiiuri a eşuat, ipostazele credințelor de sorginte asiatică iau în stăpânire Hollywoodul și vedetele sale. Cel mai frecventat club în actualul sezon, aflat chiar pe faimosul Sunset Boulevard — imortalizat și prin filmul omonim al lui Billy Wilder din 1950 — este **House of Blues**. Isaac Tigrett, fostul patron al lui Hard Rock Cafe, alt loc de întâlnire al vedetelor hollywoodiene, a investit 9 milioane dolari din cele 30 cât a obținut din vânzarea Cafe-ului pentru a face din **House of Blues** un lăcaș budhista-hindus. Cum spune patronul spiritual al acestuia, un guru de 68 de ani, „Toate religiile sunt în fond una singură!” La **House of Blues** pot fi văzuți: Sylvester Stallone stând minute în șir cu privirea lui... de cocker cum i s-a mai spus, promită pe o statuie reprezentându-l pe Budha; Coppola întins pe canapea învelit cu o cuvertură cu desene geometrice moșugile; Madonna — a cărei ultimă melodie intitulată „Secret” este dedicată Mamei Meera, o sectantă de 35 de ani ce propovăduiește misticismul în Germania — degustă băutura lângă un altar închinat lui Budha. Clubul are pereții tapetați cu zetitii indiene, dar proporția minijupelor este cam 99 la un sari, iar fumul de țigară e mai dens decât cel de tămâie. Evident că italianul Bertolucci a sesizat în avans această nevoie a celei mai avansate societăți către secolul XXI de a găsi un punct de sprijin în ritualurile multimiliare ale spiritualității asiatice (**Micul Budha**). O asemenea asociere de sacru cu profan nu mai este singulară la Hollywood. Cunoscutul critic Mike Medvedev apreciază: „Glorificarea violenței și a depravării în filme a determinat în contra partidă ațtirea preocupărilor pentru viața spirituală”.

După ce alcoolul, drogul sau sexul s-au dovedit ineficiente ca punct de susținere morală, credința în diferite forme le ia locul. Richard Gere a descoperit chiar în preajma lui Dalai Lama binefacerile budhismului. Științologii aparuti prin anii '50 și-au extins mult influența asupra ființelor slabe cu venituri grase. Acum numără printre adepții lor de renume pe Tom Cruise, Nicole Kidman, John Travolta, Kirstie Allen, Priscilla Presley, Michael Jackson.

piei. A te destăinui integral și fără puoare unor necunoscuți a devenit un exercițiu curent mai ales la tânăra generație.

Centrul internațional al meditației budhiste din Los Angeles a avut rolul său. Ghidul turistic s-a văzut înlocuit astfel de un ghid spiritual. Cum până nu de mult, slujitorii filmului, fie ei vedete, producători, regizori, aveau fiecare psihanalistul său, nimic mai simplu decât să-l înlocuiască cu un guru per-

lebru azi la Hollywood afirmă că o „partidă de sex poate dura între 5 și 9 ore iar orgasmul poate dura 20 de minute fără intrerupere”. Americanii, fanii tuturor competițiilor, par dispuși să o omologheze și pe aceasta. Iată ce a declarat Prince despre experiența sa tantrică: „O pot compara doar cu o plonjerie în văzduh, îți dă senzația că îți ai luat zborul din propriul trup și toate moleculele tale sunt eliberate”.

O dezvăluire de ultimă oră a fost însă

nația, materia primă a oricărui act de creație; unde să așezi în casă o garderie care are darul să-ți mărească puterea de concentrare; un clopoțel de cristal menit să-ți mărească încasările... Vă dați seama că odată intrați pe acest făgaș nu mai există oprire. În țara cu cea mai dezvoltată tehnologie informatică și electronică, vracii și șamanii nu șomează.

Adina DARIAN

„A încerca să te apropii de o viață spirituală este o reacție firească față de experiența hollywoodiană. Există multă decepție și multe conflicte în industria de divertisment și oamenii caută căi neobișnuite pentru a se elibera de stres”.

Lynn Creighton — artist ceramist

Guru-ul își așteaptă oaspeții la House of Blues

● Madonna

● Sylvester Stallone

„În lumea filmului ai tot ce se poate avea și totuși te simți gol sufletește. Acel ceva ce nu ți-l pot da nici banii, nici succesul, îți lipsește. Această stare împinge pe mulți dintre oamenii de cinema de la Hollywood să caute un răspuns în altă parte”.

Sarika Dharma — reverend

Mulți dintre ei au protestat împotriva Germaniei unde secta e interzisă și unde recent un ministru a calificat organizația drept „un centru de spălare a banilor sub masca religiei”. Redactorul șef al revistei citate („Sex, Death and God”) susține însă: „În maximum 20 de ani științologii nu vor părea mai neobișnuiți decât mormonii care, cu decenii în urmă, erau considerați eretici”. Să-l mai re-cităm pe Malraux care spuse: „Secolul XXI va fi religios sau nu va fi deloc”, evaluare ce se lasă interpretată în multe sensuri.

Înșușirea acestor practici a fost desigur facilitată în America de exercițiul psihanalizei (v. Noul Cinema nr. 10/1993) practicat în proporții de masă încă de la începutul secolului. În ultimul deceniu prin noua terapie a confesiunii în grup s-a extins zona psihotera-

sonal. John Huston în atât de particular și interesantul său film **Wise Blood** — 1979 (film difuzat restrictiv în America tocmai din pricina temei) semnală ridicolul și pericolul proliferării sectelor în America profundă. În acest val de atracție către forțele oculte, personajul Forrest Gump a fost și el propulsat de colectivitatea hollywoodiană la rang de Mesia. A apărut și substantivul „gumpism” ce-i definește doctrina. Hollywoodul a descoperit însă cea mai atractivă identificare cu spiritualitatea indiană în ritualurile tantrice privind sexul.

Ann West, ex-model, ex-actriță, împreună cu partenerul ei, David Cusak, un aventurier provenit dintr-o familie de fermieri cu avere, au avut ideea să devină inițiatori în acest ritual. După o practică mai îndelungată de exerciții de concentrare fizică și psihică, cuplul ce-

și mai stupefiantă. Mike Ovitz, influentul președinte al agenției **Creative Artists**, cel ce a lansat atâtea talente și a distrus multe altele prin forța relațiilor sale (vezi N.C. nr. 2 și 3/1991) a făcut cunoscut că amplasarea sediului prosperiei sale agenției a fost făcută în urma sfatului guruului său Feng Shui (Vânt și Apă) expert în a găsi „forțele vieții” numite „chi” ce pot determina locurile favorabile sănătății, dragostei, averii. Acum, și alți detectori de unde bune conducătoare de energii sexuale, amoroase sau care pot împiedica divorțurile etc. au apărut ca ciupercile după ploaie. Contra sumei de 90 dolari ei indică în ce colț al casei să-ți pui patul sau biroul pentru a avea cât mai mult succes în domeniile respective. Sau te pot sfătuie unde să așezi un clopoțel pe masa de lucru spre a-ți stimula imagi-

FILM FAX

► **Keanu în turneu rock'n'roll.** Keanu Reeves și formația sa DOGSTAR au început la 18 august un turneu prin Statele Unite și vor ajunge se pare și în Europa. Ei vor fi însoțiți de o echipă de filmare care va realiza un documentar, „ceva între Spinal Tape și în pat cu Madonna” cum spunea Keanu Reeves.

► **Warhol-Bowie.** Pictorul Julian Schnabel va fi regizorul filmului **Basquiat**, povestea vieții pictorului haitian Jean-Michel Basquiat, mort în 1988, la vârsta de 28 de ani. Interpret: Jeffrey Wright. Parteneri: David Bowie în rolul controversatului Andy Warhol, Gary Oldman și Dennis Hopper.

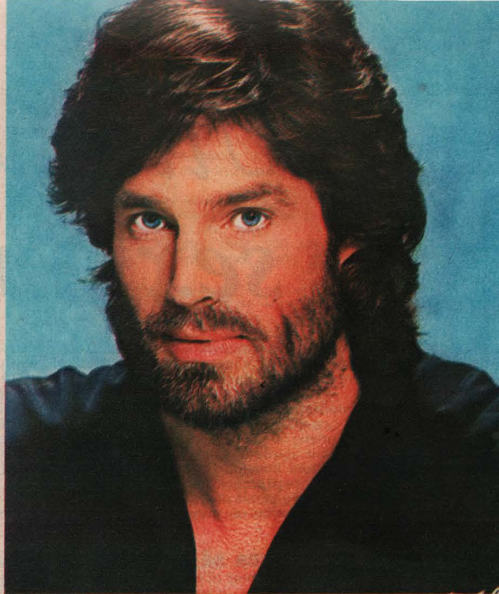
► **Program încărcat.** Johnny Depp este realizatorul filmului **The Brave**, făcându-și astfel debutul în regie. El va fi și interpretul rolului principal, un bărbat care acceptă să moară în fața camerelor de luat vederi într-un „snuff movie” pentru a-și salva de la mizerie familia. Dacă subiectul este puțin morbid, povestea scenaristului este parcă de-a dreptul inspirată dintr-un film de groază: autorul lui, Aziz Ghazal, a fost profesor la Universitatea Southern California și s-a sinucis în 1993 după ce și-a omorât soția și fiica și a dat foc casei în care locuia. Johnny Depp va mai juca în **Divine Rapture**, alături de Marlon Brando și Debra Winger, apoi în **Donnie Brasco** (adaptarea unei cărți autobiografice a unui fost agent FBI infiltrat în Mafia, regia Mike Newell). În sfârșit, se va reintâlni — pe plătouri — cu prietenul său Nicolas Cage, în **Speed Racer**, film inspirat dintr-un desen animat japonez despre cursele de automobile. Regia: Julian Temple.

► **Annaud la înălțime.** Jean-Jacques Annaud va fi regizorul lui **Seven Years in Tibet**, film inspirat de prietenia dintre alpinistul Heinrich Harrer și Dalai Lama. În rolul principal: Brad Pitt.

► **Lozul cel mare pentru Jim Carrey.** În urmă cu doi ani, Jim Carrey s-a bătut din răspuțeri pentru a obține un onorariu de 450 000 dolari pentru **Ace Ventura, detectivul lui Pește**. După ce **Batman Forever** a pulverizat recordul de încasări al lui **Jurassic Park** (vezi p. 6), actorul a semnat un contract de 20 milioane dolari pentru **Cable Guy**, un film produs de Columbia. El va interpreta un electrician îndrăgostit de o tânără pe care o plictisește cu insistentele sale declarații de amor.

► **Gultry 1995.** Producătorul francez Daniel Toscan du Planhier a investit o sumă importantă într-o serie de filme inspirate din opera lui Sacha Guitry. Primul film se intitulează **Désiré**. Regia este semnată de Bernard Murat. Interpreți — unul și unul: Jean Paul Belmondo, Fanny Ardant, Beatrice Dalle, Dominique Lavanant, Claude Rich.

● În **Désiré**, Fanny Ardant este o demimondenă frivolă și visătoare

● Ronn Moss (**Beautiful**) a fost concediat — fără preaviz — din cauza... coniacului „Metaxa”

la cererea dv.

3
adrese

AIDAN QUINN

c/o CAA, 9830, Wilshire Blvd,
Beverly Hills
CA 90212-1825 USA

RUPERT EVERETT

c/o ICM 8942, Wilshire Blvd.
Beverly Hills
CA 90211 USA

SEAN YOUNG

c/o United Talent
9560, Wilshire Blvd
Beverly Hills, CA 90212, USA

► CONCEDIERE

Ronn Moss, interpretul principal al serialului **Beautiful** — o altă soap opera care rivalizează cu **Santa Barbara** — a fost concediat fără preaviz din cauza repetetelor întârzieri pe platoul de filmare. S-a găsit la rezează un înlocuitor care semăna cât de cât cu chipul Ron și filmările au continuat. Numai că admiratoarele infocate ale lui Ridge (personajul interpretat de Moss) au luat cu asalt telefoanele companiei producătoare cerând întoarcerea idolului lor. „Dacă se lasă de băutură”, a replicat regizorul serialului, sătul să-l tot vadă pe Ridge-Moss clătănându-se și băiguindu-și replicile. După o scurtă — dar intensă — cură de dezalcoolizare, Ronn Moss a revenit pe platou. Nu s-a vindecat însă de patima pentru coniacul **Metaxa**. Doar că acum el bea numai în tim-

● O actriță care nu are nici un fel de prejudecăți (Elizabeth Berkley în **Showgirls**, regia Paul Verhoeven)

Bazarul inimilor Sfă-rî-ma-te

Vorbe de duh?

● **Brad Pitt:** „Cum mi-aș dori să mor? La 106 ani, cu o Sharon Stone de 38 de ani în brațe”. Până una-alta, el o ține în brațe pe Julie Delpy. ● **Rene Russo (Arma mortală, În bătaia puștii):** „Mi-am dat seama că m-am maturizat atunci când l-am găsit pe Donald Sutherland mai sexy decât Kiefer Sutherland”. Și decât Mel Gibson? ● **Rob Lowe:** „Am început cu berea. Am înțeles cu tequila. Am sfârșit când nu mai deosebeam o sticlă de tequila de una cu apă minerală”. Și totul s-a terminat la o cură de dezalcoolizare. ● „Julia Roberts este minunată. Are o prospețime care mă ametește. Niciodată nu m-am simțit mai bine cu o femeie. Cred că ea este femeia visurilor mele: femeia-copil” — dixit Richard Gere. Și Lyle Lovett era de aceeași părere.

● **Paul Newman** n-a rezistat ispitei (citește 2 milioane dolari) și a acceptat să facă reclamă săpunului Lux. Spotul publicitar a și fost difuzat în Statele Unite.

● **Nicolas Cage** a fost văzut alergând gol pușcă pe coridoarele hotelului Carlton din Cannes. Nu-l urmărea nimeni, dimpotrivă el încerca să pună mâna pe un hoț care intrase în apartamentul pe care actorul îl ocupa împreună cu soția lui, Patricia Arquette. N-a prins hoțul, dar în schimb a fost prins el în flash-uri fotograficilor.

● În 1993 nu muzica era primul lucru la care se gândea lumea când vorbea de Michael Jackson. Corupere de minori, pedofilie, atentat la podoare, milioane de dolari oferiți în schimbul tăcerii părinților erau doar câteva dintre subiectele „tari” când se vorbea de superstarul american. După doi ani de la scandalul niciodată ajuns în fața tribunalului și

căsătoria cu fiica celui sunprnumit **The King**, Lisa Marie Presley, Jackson s-a întors în lumina reflectoarelor cu albumul **History**, beneficiind și de participarea surorii sale, Janet, a baschetbalistului Shaquille O'Neal și a unei figurații demne de un film cu buget mare. Dar publicul oare a uitat și a iertat? Revista **US Entertainment** a încercat să răspundă, publicând un sondaj efectuat printre cititorii săi. 66,5% dintre cei chestionați îl cred nevinovat cu privire la acuzațiile de pedofilie ce l-au fost aduse, dar 53% dintre ei declară că nu fac parte dintre fanii lui; 60% intenționează să cumpere albumul **History** iar 69% sunt conștienți că Jackson își va recăștiga statutul de superstar; 72% dintre cei chestionați nu sunt interesați de căsătoria lui cu Lisa Marie, declarând că mai bine ar fi rămas neînșurat. Concluzia: fii superstar, dar nu te căsătorii!

pul liber, alături de prietena sa, chelneriță într-un bar. Cine se aseamănă, se adună?!

▶ O NOUĂ SHARON STONE?

Showgirls, filmul la care lucrează în prezent Paul Verhoeven se anunță a fi un subiect fierbinte și dătător de bătaie de cap pentru ligile de protecție a moralei, a pudorii, a drepturilor femeii ș.a.m.d. și „pentru toți membrii partidului republican care cred că Hollywoodul este cauza decăderii valorilor americane”, cum declara însuși regizorul. „Americani sunt șocați de orice nimic” a adăugat el. „Nimicul” are 22 de ani și se numește Elizabeth Berkley (telespectatorii adolescenți au avut prilejul să o cunoască — și să o admire — în rolul lui Jessie din amuzantul serial *Salvați de clopele*). „Imi trebuia pentru rolul tinerei striptease-euze o acrită mai puțin cunoscută, frumoasă, care să emane o senzualitate, aș spune animalică, un *vino-ncoa'* natural, nu acela pe care multe dintre acrităle Hollywoodului se chinuiesc ani la rând să și-l fabrice. În plus, trebuia să știe să danseze, să nu albă nici un fel de prejudecăți și să nu se rușineze de corpul ei, mai ales că rolul este «cam dezbrăcat». Elizabeth este nemai-pomenită. După acest film ea poate deveni un adevărat star. Va trebui să fie însă foarte atentă la propunerile de roluri dubioase care vor avea un singur scop: să o arate goală pe ecran”. Deocamdată, Elizabeth Berkley se dezbracă doar în filmul lui Verhoeven și o face atât de bine încât a smuls aplauzele celor mai blazați dintre membrii echipei de filmare: tehnicienii de platou, mașiniștii, electricienii. „Ar putea deveni o altă Marilyn Monroe” —

„Mai bine star, decât înșurat!”
proclamă fanii lui Michael Jackson

spune entuziasmat producătorul. Să nu uităm însă că tocmai celebritatea a ucis-o pe blonda Marilyn.

▶ MEREU BANII

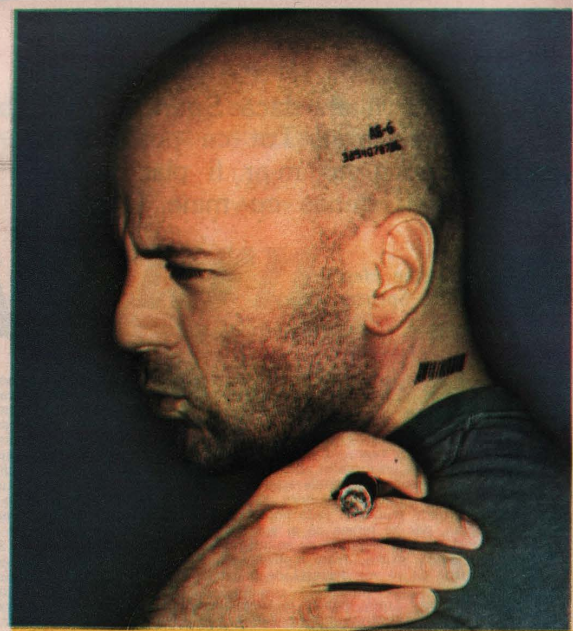
● Cu ocazia unei vizite pe care a efectuat-o în Africa de Sud, Denzel Washington (*Philadelphia*, *Cry Freedom*) a donat 1 milion de dolari Fondului pentru ajutorarea copiilor orfani inițiat de președintele statului, Nelson Mandela.

● Tot despre bani este vorba și în conflictul izbucnit între Winston Groom, autorul romanului *Forrest Gump* și compania Paramount, producătoarea ecranizării. Scriitorul a acuzat Paramount că nu i s-a plătit partea de beneficii ce i se cuvenea după lansarea pe piață a filmului. Răspunsul studioului: „*Forrest Gump* n-a avut nici un fel de beneficii!” Totul pare însă să se aranjeze pentru că Paramount a cumpărat drepturile de ecranizare ale celei de-a doua cărți, *Gump and Co* lansată în luna august în librăriile din Statele Unite. Romanul descrie relația dintre Forrest și fiul său și, mai ales, „influența lui asupra istoriei umanității” după cum scria un critic. Mai rămâne ca Tom Hanks să revină asupra deciziei de a nu mai interpreta acest personaj. Un onorariu de câteva (zeci) milioane de dolari l-ar putea convinge însă.

▶ MR. 15 MILIOANE DE DOLARI

„Bruce Willis este un prost. Un prost talentat, toșuși un prost”, spunea Cybill Shepherd despre partenerul ei din serialul tv *Clar de lună*. Nimeni nu a luat-o în serios, știut faptul că cei doi s-au

OLIVIERO TOSCANI

● Așa arată Bruce Willis în *Twelve Monkeys* (r. Terry Gilliam)

● Pentru noul său rol din *Striptease* — Demi Moore a colindat barurile „de profil” pentru o documentare temeinică (cu Brooke Shields)

avut în timpul filmărilor ca șoarecele și pisica. Evoluția — nu numai artistică — a actorului, a dovedit că afirmația blondei sale rivale este de parte de adevăr. Bruce Willis „valorează” acum 15 milioane dolari per film. Investițiile le-a făcut cu un real simț al afacerilor: partener cu Schwarzenegger și Stallone la rețeaua de restaurante *Planet Hollywood*, principal acționar al unei prospere fabrici de dulciuri, proprietar al unei foarte cunoscute și la modă pizzerii, *Pane y Vino*, proprietar de asemenea al unui apartament în Manhattan — unde, se știe, fiecare metru pătrat este cotat la mii de dolari — un altul la Malibu și un imens ranch în Montana unde își petrece toate vacanțele. Să adăugăm un mariaj fericit alături de Demi Moore și trei fetițe adorabile care l-au transformat dintr-un înveterat alcoolic într-un tată atent și iubitor. Duce o intensă activitate publică — a fost susținător al campaniei prezidențiale a lui

George Bush — și nu se sfiește să-l critice necrutător pe președintele Clinton: „Mulți spun probabil: «Uite încă un actor care face politică!» Dar eu nu sunt un actor care face politică. Sunt un contribuabil, unul din cei mai importanți. Anul trecut (1994) am plătit impozite pe care Bill Clinton nu le va putea plăti într-o viață de om! Așa că am dreptul să mă plâng, să aplaud, să critic, să spun orice consider că este necesar să fie spus. Ceea ce mi s-a întâmplat mie este de fapt visul american despre care se tot vorbește: un tip care știe să se descurce, muncește pe brânci și reușește. Așa că să nu vină, nimeni să-mi spună — nici măcar un președinte — că a lupta ca să te îmbogățești este o prostie. O prostie este să nu o faci!”

Pagini realizate de
Doina STĂNESCU

Habar n-am dacă Spencer mă iubea cu adevărat. Tot ce pot spune e că, dacă nu m-ar fi plăcut, n-ar fi rămas cu mine.

Katharine Hepburn
despre Spencer Tracy

In 1940, scriitorului Garson Kanin i-a venit ideea unui film în care să apară vedetele sale preferate. Filmul era *The Woman of the Year* — o comedie romantică despre un jurnalist sportiv falit și o ziaristă snoabă. Vedetele erau Spencer Tracy și Katharine Hepburn. Kanin dorea foarte mult să-i vadă împreună pe ecran, dar se temea că ei vor refuza. Deși Tracy și Hepburn nu se întâlniseră niciodată, existau toate motivele să se creadă că se vor destesta, de la prima vedere.

Spencer Tracy, născut la Milwaukee în 1900, provenea dintr-o familie de muncitori catolici de origine irlandeză. Avea convingeri politice de dreapta, chiar reacționare. Din cauza faptului că bea prea mult ajunsese o dată în închisoare și fusese concediat în 1935 de primul studio pentru care lucrase. Dorise mai întâi să devină preot. Cum nu a reușit să-și împlinească visul, a început să joace pe Broadway, deși nu lua în serios această meserie. Ce însemna actoria pentru Tracy? „Învățai-ți replicile și nu te lovi de decoruri!”

Katharine Hepburn s-a născut într-o familie din înalta societate din New England în 1907. Era o feminisistă atee cu convingeri de stânga. Ocolega petrecerile și refuza să intre în restaurante de teamă că nu cumva cheleiherii să-i ceară un autograf. Studiase la prestigiosul Bryn Mawr College și era cunoscută ca o persoană inteligentă — într-o epocă în care se considera că actrițele trebuie să fie prostute. Câțiva critici și o mare parte a publicului găseau că jocul ei actoricesc e prea intelectual. Dar cum putea fi altfel, când George Bernard Shaw era un prieten de familie?

Kanin știa că va trebui să se străduiască să-i convingă pe Tracy și Hepburn să lucreze împreună. Întâi i-a cerut părerea lui Hepburn, care nu s-a arătat entuziasmată: „Nu cred că am da bine împreună. Suntem atât de diferiți!” Apoi l-a întrebat și pe Tracy, care a fost mult mai puțin politic: „Cum să joc cu o femeie care are unghiiile murdare, o sexualitate ambiguă și poartă mereu pantalonii?”

S-ar părea că Tracy dăduse crezare zvonurilor de la Hollywood potrivit căroră Katharine Hepburn ar fi fost lesbiană. Dintre eșecurile ei din anii '30 cel mai răsunător fusese *Sylvia Scarlett* (George Cukor, 1935) — în care ea se îmbrăca în bărbat și flirta atât cu femei, cât și cu bărbați. Se bărise mult și pe seama prieteniei sale cu actrița Laura Harding, cu care locuia în aceeași casă. Într-o zi Harding a sunat-o pe Hepburn la Studioul RKO. Telefonista a întrebat cine e, și i s-a răspuns: „Spune-i că o

caută soțul ei!” Fusese doaf o glumă, dar Hollywoodul a luat-o în serios.

În 1940 Hepburn tocmai pusese capăt unei aventuri cu miliardarul excentric Howard Hughes. Hotărâseră să nu se căsătorească. După cum mărturisește Hepburn în autobiografia sa, „două persoane obișnuite să-și urmeze doar propria cale trebuie să se despărță”. Avusesse deja o căsnicie nereușită — timp de două săptămâni, în 1930, cu un oarecare Ludlow Ogden Smith. (Hotărâse că nu mai are nici o perspectivă ca actriță și că ceea ce își dorea cu adevărat era o viață de familie într-un cartier periferic. Dar s-a răzgândit repede).

Viața personală a actriței fusese greșit înțeleasă de către ceilalți, în parte și datorită faptului că ea refuza să colaboreze cu ziaristii. Când a venit de pe Broadway la Hollywood, în 1932, reporterii o întrebaseră dacă e căsătorită. „Căsătorită? Nu, nu cred. Ori poate sunt și am uitat”. Apoi au întrebat-o dacă are copii. „Desigur, am cinci copii. Doi albi și trei negri”. În curând a ajuns una din puținele vedete — ca și Greta Garbo — care nu dădea interviuri.

Spencer era căsătorit, și avea copii. Dar, ca și Hepburn, prefera să nu vorbească despre viața sa de familie. Fiul său John se născuse surd. Din momentul în care i s-a pus diagnosticul, Louise Tracy nu s-a mai preocupat de soțul său, dedicându-și viața îngrijirii baiatului, lucrând ca voluntară cu alți copii surzi și întemeind clinica John Tracy.

Spencer își omora timpul apărând în filme și având aventuri cu partenerese sale. Ultima în serie fusese Joan Crawford, cu care jucase în *Mannequin* (1938), o femeie cât de se poate de diferită de Hepburn. Louise Tracy era catolică practicantă și a refuzat divorțul. Se purta ca și cum aceste aventuri nu ar fi existat. Încetul cu încetul, o altă dragoste a pus stăpânire pe Tracy — cea pentru pahar.

Dar, după scandalul din 1935, Tracy a avut grijă ca alcoolismul să nu-i mai afecteze cariera. Un alt băutor recunoscut, irlandez cu convingeri de dreapta, l-a adus la Hollywood: în 1930, regizorul John Ford l-a distribuit în *Up the River*. În curând el a devenit eroul ideal al perioadei depresiei — americanul mediu, cumsceade, împins în situații extreme de vremurile nemiloase. Fusese închis pe nedrept în *20,000 Years in Sing Sing* (1933) și amestecat fără voie în violența mafioată în primul film american al lui Fritz Lang, *Fury* (1936). Tracy a fost primul actor care a câștigat Oscarul pentru cel mai bun rol principal doi ani la rând: mai întâi ca un pescar portughez în *Captains Cou-*

Călătorii S Spencer Tracy -

in Woman of the Year

rageous (1937), apoi ca un preot care se ocupă de copiii străzii în *Boys Town* (1938), bazat pe biografia unui personaj real, Father Flanagan. Când Tracy a primit Oscarul, el a ținut un discurs în care a spus că nu merită premiul, căci nu făcuse altceva decât să lase personalitatea părintelui Flanagan să strălucească cu ajutorul său! Unii au spus în glumă că discursul a fost de fapt adevărată sa performanță artistică, pentru care merită premiul. Oricum, recordul n-a mai fost egalat decât după 56 ani de Tom Hanks (un alt american mediu), care a câștigat cu *Philadelphia* (1993) și *Forrest Gump* (1994).

Cariera lui Tracy părea un lant neîntrerupt de succese, spre deosebire de cea a lui Hepburn. Ca tânără actriță pe Broadway se lăudase că poate obține orice rol — numai că nu îl putea păstra. Frumusețea ei ciudată, androgină, o ajutase să obțină rolul principal în trei piese. Dar de fiecare dată fusese concediată după nici o săptămână. „Nu prea știu ce făceam, dar o făceam cu stil”, își amintește ea.

Primul ei film la Hollywood a fost o senzație — *A Bill of Divorcement* (1932), regizat de bunul ei prieten George Cukor, care a distribuit-o apoi în rolul Jo March din *Little Women* (1933) (Winona Ryder a deținut acest rol în remake-ul realizat anul trecut). A câștigat și un Oscar pentru rolul unei actrițe extrem de ambițioase în *Morning Glory* (1933). Dar succesul ei nu a fost de durată. Publicul american s-a săturat repede de accentul și manierele ei de doamnă din înalta societate. Nici rolurile alese în continuare nu au fost pe placul marelui public: istoria Marii Britanii — *Mary of Scotland* (1936); feminisimul — *A Woman Rebels* (1936); comedia victoriană — *Quality Street* (1937). În 1938 a fost etichetată ca

„otrovă pentru box-office” (vezi N.C. nr. 7/95). Ea nu a intrat în panică, precum alți actori. În disperare de cauză, încercând să vândă *Holiday* (1938), producătorii au publicat un anunț în ziare în care întrebau: „Dar ce nu e în regulă cu Katharine Hepburn?” Ea i-a avertizat: „Aveți grijă! S-ar putea ca publicul să vă răspundă”.

S-a întors pe Broadway și a avut mare succes în *The Philadelphia Story*. Când MGM a transformat piesa într-un film, în 1940, responsabilii au fost nevoiți să o distribuie pe Hepburn în rolul principal. Cu ajutorul lui Howard Hughes, actrița cumpărase drepturile de ecranizare. Rolul ei — o fată bogată arogantă — a adus-o din nou printre actrițele bine cotate ale Hollywoodului. Dar poziția ei era încă nesigură. Următorul film trebuia să fie un succes. Ea era convinsă că *Woman of the Year* era cel mai bun scenariu pe care îl putea găsi în acel moment. Și, la urma urmei, poate că Spencer Tracy ar putea fi un bun partener.

În 1942 i s-a propus din nou lui Tracy să apară alături de Hepburn. În acel moment poziția sa față de MGM era mai puțin sigură, pentru că tocmai jucase într-unul din puținele eșecuri din cariera sa. Pentru *Dr. Jekyll and Mr. Hyde* (1941), ei insistase să interpreteze ambele roluri — doctorul cel bun și monstruosul său alter ego — fără machiaj, pur și simplu făcând grimase. Nici criticii, nici publicul nu au fost încântați, iar filmul a fost o cădere.

Existase însă o idee bizară care ar fi putut salva filmul. Tracy credea că cele două femei din dubla viață a lui Jekyll/Hyde — logodnica pură a lui Jekyll și prostituata nerușinată a lui Hyde — ar trebui interpretate de o singură actriță, unica femeie de la Hollywood care ar avea versatilitatea nece-

Scandal la Hollywood: Katharine Hepburn în Sylvia Scarlett

Sentimentale

Katharine Hepburn

Era întruchiparea vie a dragostei rebele
Pe care-o întrezărești, și-apoi se risipește.

Versuri de Phelps Putnam
despre Katharine Hepburn

sără fiind Katharine Hepburn. Cei de la MGM i-au respins propunerea, considerând că i-ar conduce la o prăbușire financiară, și au distribuit în cele două roluri pe Lana Turner și Ingrid Bergman. Hepburn a aflat despre această propunere abia cu ani mai târziu.

Oricum, era o dovadă că altitudinea lui Tracy făcuse de Hepburn se mai îmbălbăne. Dar nu erau pregătiți pentru prima lor întâlnire, care a avut loc în biroul lui Louis B. Mayer, conducătorului la MGM. Când Tracy a intrat, Hepburn i-a măsurat din priviri pe virtutul ei partener și — ca de obicei — a spus primul lucru care i-a trecut prin minte: „Da' nu ești prea pitic?” A fost nevoie de toată abilitatea lui Mayer pentru a salva situația: „Nu-ți fă griji, dragă, n-o să treacă mult și o să te ajusteze pe măsura lui!”

În acest mod acționa farmecul cuplului Tracy/Hepburn atât pe ecran, cât și în viață. Katharine Hepburn avea întotdeauna alura unei mici regine. Ea decisese că este cea mai distinsă actriță a Hollywoodului cu mult înainte de a o face alții. Era nevoie de un om „obișnuit” ca Tracy pentru a-i face imaginea accesibilă marelui public. În *Woman of the Year* regizorul George Stevens a realizat o scenă devenită clasică, în care Tracy o duce pe Hepburn la primul ei meci de base ball. Bruce, marea intelectuală este transformată, atrasă de joc. Tracy trebuie să-i explice fiecare amănunt al jocului, iar Hepburn nu e capabilă să înțeleagă totul. De data aceasta americanii o vedeau pe Hepburn vulnerabilă și dornică să învețe ceva nou. Astfel, ei puteau să o iubească.

Hepburn i-a dat lui Tracy câteva călătăți de vedetă care îi lipsiseră până atunci: imaginație, vioicune a spiritului, chiar un anumit rafinament. Ca toate

marile cupluri, Tracy și Hepburn se completau reciproc. Când i-au văzut împreună, spectatori au avut impresia că e prima dată când fiecare dintre ei se dezvăluie pe deplin.

Împosibil de precizat momentul în care povestea lor de dragoste a început, căci amândoi înneau să respecte secretul vieții lor private. Astfel încă în momentul în care Tracy a murit, în 1967, Louise Tracy i-a putut spune lui Hepburn, fără a miști: „Am crezut că nu ești decât un zvon”. Nici Tracy, nici Hepburn nu au negat niciodată legătura lor. Dar au trăit ferți de ochii ziaristilor indiscreți într-o cabană pe care o închiriaseră de la prietenul lor George Cukor. Nu apăreau împreună în Hollywood și presa nu a publicat nici o fotografie în care cei doi puteau fi văzuți împreună, cu excepția celor de pe platou sau din filmele lor.

O asemenea discreție le-a permis să realizeze imposibilul: cu mult înainte de „noua moralitate” a anilor '60, două mari stururi hollywoodiene au trăit o relație adulterină aproape publică timp de 25 ani, fără ca vreun scandal să izbucnească. Ei știau că era imposibil să se căsătorească, după cum a mărturisit Hepburn: „El era însurat, iar eu nu eram interesată”. Dacă Tracy se simțea vinovat pentru că nu era un bun catolic, abandonându-și soția și copiii, aceasta se întâmplase cu mult înainte de a o întâlni pe Hepburn. Chiar fără a fi căsătorie, legătura cu Tracy îi inspira un fel de devoțiune pe care nu o mai încercase înainte. L-a îngrijit pe Tracy în timpul crizelor sale de alcoolism care îi slăbeau tot mai mult sănătatea. „Spencer și nevoile lui erau pe primul loc. A fost greu pentru mine, căci eu sunt o persoană egocentrică.”

Au apărut împreună în 9 filme, nu toate foarte reușite. *Adam's Rib* (1949)

a fost o spumoasă comedie romantică, în care Tracy și Hepburn erau doi avocați căsătorii care se confruntau într-un proces. A fost un film atât de popular încât a generat un remake în Bulgaria în anii '50 în care personajul interpretat cândva de Hepburn se revoltă împotriva tradițiilor în momentul în care descoperă marxism-leninismul! *Pat and Mike* (1952) — în care Hepburn era o sportivă iar Tracy impresarul ei cam dur — a fost aproape la fel de amuzant. Ambele fuseseră regizate de George Cukor și scrise de Garson Kanin împreună cu soția lui, actrița Ruth Gordon. Au rămas printre puținele filme hollywoodiene ale vremii în care îndrăgostiții de pe ecran se comportă ca niște persoane mature, și nu ca niște adolescenți la prima întâlnire.

Totuși, ei au mai apărut și în *Keeper of the Flame* (1943) — o dramă politică cu pretenții; *Without Love* (1945) — o comedie lipsită de umor; *Sea of Grass* (1946) — un western anemic; *State of the Union* (1948) — satiră politică ce arată doar că regizorul Frank Capra nu mai era în formă; *Desk Set* (1957) — o încercare nereușită de a reinvia farmecul cuplului. La sfârșitul anilor '40, Garson Kanin a întrebat-o pe Hepburn de ce rămâne la MGM. Oare chiar nu-și dădea seama că o distribuiau în cele mai îngrozitoare filme? „Ba da, dar se poate minuna când călătorești de la New York la Hollywood și trebuie să schimbi trenul la Chicago!”

În anii '50 Tracy și Hepburn au făcut filme mai bune separat, decât împreună. Tracy în rolul șerifului ciung din *Bad Day at Black Rock* (1954) și în cel al unui politician corupt dintr-un mic oraș în *The Last Hurrah* (1958). Hepburn ca fata bătrână care descoperă iubirea în *Regina africană* (1951) și *Summertime* (1955).

Apoi Tracy a apărut în cel de-al doilea mare dezastru al carierei sale, *Bătrânul și marea* (1958), după Ernest Hemingway. Scriitorul a declarat: „Spencer Tracy arată ca un actor gras și foarte bogat care încearcă să joace un pescar ce moare de foame”. În anul următor, Hepburn a jucat rolul unei mame nebune și autoritare din New Orleans în *Suddenly, Last Summer* (1959), după o piesă de Tennessee Williams care vorbea despre incest, homosexualitate și canibalism. E poate cel mai bun rol al ei, dar Hepburn a considerat că filmul e de prost gust și a refuzat să vorbească despre el în autobiografie. Când filmările s-au încheiat, la o multitudine de regizori Joseph L. Mankiewicz și producătorului Sam Spiegel scumpându-i în ochi.

În anii '60 Tracy era foarte bolnav și Hepburn s-a retras din lumea filmului pentru a-l îngriji. N-a regretat niciodată că a renunțat o vreme la ambițiile sale și la lupta pentru a se impune în fața celorlalți. „La o anumită vârstă, cele mai multe femei decad pentru că nu se mai simt dorite — personal sau profesional. Eu simțeam că sunt dorită în fiecare moment al vieții mele — zi și noapte”. Cu ajutorul lui Hepburn, Tracy a continuat să facă filme cu Stanley Kramer, un regizor ambițios, dar inegal: *Inherit the Wind* (1960), *Procesul de la Nuremberg* (1961) și „comedia” *O lume nebulă, nebulă* și „comedia” (1963).

În 1967 Kramer i-a distribuit împreună pentru ultima oară. *Ghici cine vine la cină?* este povestea unui cuplu obișnuit care află că fiica lor vrea să se căsătorească cu un bărbat de culoare. (Acesta era interpretat de vedeta de culoare a Hollywoodului, Sidney Poitier; fiica era frumusea nepoată a lui Hepburn, Katharine Houghton, care era total lipsită de talent). Astăzi filmul pare o piesă de muzeu reprezentativă pentru

liberalismul artificial al Hollywoodului. Pe atunci însă, era o „cauză fierbinte”. Entuziasmat de succes, Kramer le-a trimis o ilustrată lui Tracy și Hepburn: „Fie că armonia voastră să dăinuie făcând!” Dar, în același an, Tracy a făcut infarct și a murit. După ce Hepburn îl îngrijise pe Tracy atâta vreme, acum a refuzat să-l jelească ani de-a rândul. A început o muncă frenetică și și-a dat seama că indiferent de vârsta ei, era încă foarte dorită de public.

Când a câștigat un al doilea Oscar — la 34 ani după primul — pentru *Ghici cine vine la cină?*, cum Tracy nu fusese recompensat, ea a declarat: „N-are nici o importanță, premiul meu este pentru amândoi!”

N-a fost vorba doar de o scurtă revenire. A mai obținut un Oscar pentru *Leul în iarnă* (1968) și al patrulea pentru *On Golden Pond* (1981) în care l-a avut partener în ultimul său rol pe Henry Fonda. Nu a văzut nici un impediment în calea continuării carierei sale în faptul că suferă de Parkinson. „Unii văd în mine ceva asemănător cu Statuia Libertății!” Cu alte cuvinte, oamenilor le face plăcere să admire un monument, chiar dacă e vechi și deteriorat. (Iar la recentul referendum organizat de *The Guardian*, a fost desemnată cea mai bună actriță din istoria cinematografului — v. nr. 6/95).

La peste 85 de ani, Katharine Hepburn a jucat un mic rol alături de Warren Beatty și Annette Bening în *Love Affair* (1994). Un remake al clasicului film din anii '30, o dovadă că poveștile de dragoste hollywoodiene au trecut prin vremuri grele după perioada de glorie a anilor când Tracy și Hepburn erau marile vedete. Dar Hepburn a supraviețuit și după perioada de aur a cinematografului american din anii '30—40 fiind una din puținele personalități pentru care cuvintele „Je-nedă vie” nu reprezintă o exagerare. Nici un clișeu. Pur și simplu, constatarea unei stări de lucruri.

David MELVILLE

● Pe platoul de filmare
de la *Ghici, cine vine la cină?*

PREMIERELE AMERICANE ALE LUNII

AN AMERICAN ORIGINAL .

LUCKY STRIKE

MADE IN U.S.A.

CONGO

regia: Frank Marshall, cu: Dylan Walsh, Laura Linney, Ernie Hudson, Grant Heslov
rulează din 1 septembrie la cinema Patria, Luceafărul, Favorit

Compania americană de comunicații Trivilom trimite în Congo o expediție pentru descoperirea legendarului oraș pierdut Zinj. În chiar momentul descoperirii orașului pierdut și a faimoasei sale bogății de diamante, satelitul care menține legătura cu baza de la Houston transmite imagini înspăimântătoare ale morții cercetătorului, împreună cu silueta diformă a unui animal necunoscut; apoi, transmisia se întrerupe brusc. O nouă echipă, escortată de ghidul Monroe Kelly, trebuie să plece în Congo pentru a dezlega misterele. Brusc, cercetătorii ajung pe un teritoriu înconjurat de păduri din paleozoic, niciodată locuite de oameni civilizați, descoperind întâmplător secretul orașului pierdut Zinj, dar și faptul că în Congo ei sunt speciele în pericol.

CASPER

regia: Brad Silberling, cu: Christina Ricci, Bill Pullman, Malachi Pearson (vocea lui Casper)
rulează din 8 septembrie la cinema Scala, Favorit, Lumina

Urlă caînă, suieră vântul, huruie siene, totuși dă senzația de straniu în castelul unde stăpân este micuțul Casper (fantoma băiețelului mort într-un accident), al cărui tată, alectat de moartea fiului său, încearcă obținerea elixirului vieții. Apar moștenitorii încațiți de testamentul care menționează existența unei comori în clădirea demodată și de mult neocăută. Fantonița ajutată de celelalte spirite se opun oricărui străin. Doctorul Harvey și fiica sa pornesc prin lume pentru a uita de pierderea fatală a soției sale, dar locuința cu statii e neprimitoare. Casper e tentat apoi să devină o fantomă prietenoasă cu fetița care nu-și poate uita mama. Chiar și trupușorul de fum rece din care e compus Casper se emoționează la amintirea îmbrățișărilor calde. Filmul uluiește prin metamorfozele de imagine și umanizează prin jelul de a inocula învălmășite unei adolescente în creștere.

DON JUAN DE MARCO

regia: Jeremy Leven, cu: Marlon Brando, Johnny Depp, Faye Dunaway
rulează din 8 septembrie la cinema Studio, Corso

Jack Milder, un reputat psihanalist, încearcă să salveze un tânăr sinucigaș care amenință că se va arunca de pe acoperișul unui imobil. Tânărul se crede Don Juan de Marco, povestindu-i medicului numeroase aventuri în care el este eroul principal. În cele din urmă, psihanalistul va fi cel mai câștigat, pentru că întâlnirea cu straniul și pateticul pacient îi va oferi posibilitatea să depășească bariera vârstei înaintate și să se simtă din nou tânăr și plin de idealuri.

INIMĂ NEÎNFRICATĂ

regia: Mel Gibson, cu: Mel Gibson, Sophie Marceau, Patrick McGoohan
rulează din 15 septembrie la cinema Patria, Gloria, Corso

Filmul reconstituie o epocă grandioasă în care costumele, decorurile, dar mai ales sângeroasele scene de luptă descriu pe fundalul fascinantelor peisaje Scoția secolului al XIII-lea. Curajul, simțul onoarei și patriotismul tânărului William Wallace care pornește lupta împotriva Angliei într-un moment în care Scoția rămăsese la cheremul coteropitorilor, îl vor răsplăti cu înobilirea. Faima va strânge în jurul său o adevărată armată, cu care va elibera Scoția și va amenința familia domnitoare din Anglia. Ascensiunea sa îi nemulțumește pe nobilii scoțieni, care îl vor vinde în cele din urmă pe Wallace englezilor, tânărul sfârșind în chinuri groaznice în piața execuțiilor dar strigând cu ultimile sale puteri crezul său: Libertate. Filmul a fost foarte bine primit de public și de presa de specialitate internațională, fiind considerat una dintre cele mai reușite super-producții ale ultimilor ani.

BATMAN FOREVER

regia: Joel Schumacher, cu: Val Kilmer, Tommy Lee Jones, Jim Carrey, Nicole Kidman
rulează din 29 septembrie la cinema Patria, Luceafărul, Favorit

Conflictul filmului are ca punct de plecare diferențele dintre aparență și esență, dintre ceea ce sunt în realitate personajele și ceea ce vor să pară. Nimeni nu bănuiește că unul dintre cei mai bogați oameni ai Americii, Bruce Wayne, socotit băiatul de aur din Gotham City, devine noapte de noapte un apărător al dreptății, ascuns sub pelerina și masca lui Batman, încercând să răzbuie nedreapta moarte a părinților săi. Spectaculozitatea efectelor speciale, splendoarea vizuală a scenelor de acțiune și o mai mare încălzură de umor față de primul Batman fac din acest film-spectacol un adevărat divertisment de bună calitate.

	BĂUTURĂ ZEILOR	A ASASINA COMPOZIȚII MUZICALE	FILM (1977) GANA COSTIN	BUNIC FILM (1970) IN ODIAE	FILM (1986) NEO! IN ORAS!
				SEMNUM INMULTIRII	
				ÎN BAIE!	
	FILM (1961) VĂZDUH				12 LUNI CUTĂ!
		SAMBAR PICAT			FILM (1967)
	SI ANUME IESITE DIN COMUN			LA CIRC!	DIN CAHUL!
PARIU LOC LIBER	ROCI TOPITE VOLUME	IN CĂRUȚ!	RADICALI ORGANICI A GEME		ORE! CRIMINAL
		FISURI ÎN METAL TIPAR			FIR RESORT
FILM (1973) MAL				NAS MIC TEJIGHELE	
	LA APUS! A VREA	CANT! DOMN... FANARIOT		ETICI MONEDA	
FILM (1974)			CAP DE BERBEC! CETE!		COȘ GOLI! PRIMELE LITERE
	A MĂCĂ!	LOCUINȚA			LA MINUT!
EDEN	FILM (1965)				

HĂITUIT...

(Urmare din pag. 5)

Lone din **Ultimul împărat** nu se dă înapoi, de pildă, de la uciderea nevinovaților pasageri ai unui tren întreg. El acționează ca un Terminator cu față asiatică, capabil de a se reface oricând din propriile fărâme. În viziunea regizorului și scenaristului Lawton (autorul scenariului pentru **Pretty Woman**) se pare că mentalitatea și tradiția asiatică (în variantele lor comerciale) sunt tocmai potrivite pentru a naște dacă nu monștri, măcar exterminatori. Până și samuraiul cel bun, care luptă după regulile jocului, dovedește lacune morale.

Într-o manieră ce poate fi acuzată de orice, dar numai de „political correctness” nu, Japonia este zugrăvită ca un fel de Tunel al groazei (variantea neoașă în Orașele copiilor). Să fie de vină numai intruziunea corupției lumii moderne în armonia tradiției? Există, în acest sens, o scenă relevantă: un șir nesfârșit de japonezi — concentrați în fața unei aglomerări similare de... jocuri mecanice.

Oricum, „mașinăria japoneză”, în toată cruzimea ei transistorică, este făcută în cele din urmă, knock-out de... tipicul om de afaceri american. Care învață chiar și lupta cu sabia. Posesor — în sfârșit! — al codului moral just și ponderat. Acest final apoteotic pro-american i-ar putea face pe unii japonezi să se simtă jigniți. Având însă în vedere comicul (din păcate, neintenționat) al replicilor și purtărilor personajelor, nu cred că filmul poate provoca vreo îngrijorare cuiva. Sau că are vreo șansă să fie luat în serios.

CONGO

(Urmare din pag. 5)

că interpretii de aici sunt pe lângă aceia niște figuri șterse.

3. Dezastrul din final e aproape identic. Cu o mică deosebire: în **Jurassic Park** cei care merita să supraviețuiască se salvează cu helicopterul, aici cu balonul.

4. Animalele dezlanțuite împotriva oamenilor apar și în **Congo**: în loc de dinozauri avem de-a face acum cu go-nile.

Lista asemănarilor, în dezavantajul peliculei semnate de Frank Marshall ar fi mai lungă, dar hai s-o scurtăm pentru a pune punctul pe l: lipsește profesionalismul lui Spielberg și al colaboratorilor lui.

Să nu fim însă nedrepti. Filmul are și un detaliu care îi va interesa pe spectatori noștri: unul dintre savanți este român. Un tip simpatic, deci nu vă îngrijorați în legătură cu imaginea României!

ROB ROY

(Urmare din pag. 7)

țumit că-și îndeplinește un vis din copilărie, scoțianul Michael Caton-Jones regizează neinspirat această peliculă dilatăată la peste două ore, aducând mai mult a un desuet film de

spadă și... kilt. Aerul vetust sufocă până și splendoarea fără rival a decorului autentic de la Loch Morar, scaldat într-o lumină magnifică.

Vrând să evite idealizarea romantică (de altfel estompată și în carte), portretizarea eroilor a eșuat însă cu toată mobilizarea unei distribuții de marcă. Liam Neeson nu-i decât un plăvan anost, și nu rebelul din Highlands a cărui deviză era „Royal is my race”. „Regească mi-e străpea”. Jessica Lange e doar o blondă fanată și nu apriga nevastă cu obrazul brăzdat de vânturi și sufletul oțelit de necazuri. Brian Cox (aplaudat la București în „Regele Lear” acum cinci ani) face semitigrație ca intrigant apatic. Doar Tim Roth, tânăr actor în ascensiune, izbuștește un personaj ceva mai interesant, deși excesiv în afectare. El este bastardul filifizon cu apetit sadic și insățietate de parvenit.

ASFALT TANGO

(Urmare din pag. 9)

Prima zi de filmare avea să-mi întărească impresia. Spre Km 31 Oltenița la stația de benzinărie se pleacă fix la ora programată, 8 dimineața, cu mai multe vehicule. Nimeresc chiar în cel „protagonist” — un vechi autobuz repus în circulație cu această ocazie — în care se îmbarcă și interpretul șoferului, taci-tur-nul-sarcastic Bebe Cotimanis; și eroinele, un grup de tinere actrițe și debutante ce par pornite să cucerească gloria în trenea starului Charlotte Rampling (care cu ani în urmă își începea cariera ca model). Ea va fi acum o impresară franceză. Despre condiția de vedetă avea să glumească Mircea Diaconu, proaspăt „pi-at” din... **Dănilă Prepeleac**, turnat în Basarabia.

Dar „regina balului” avea să fie, la umbra cortului din preajma suspomenței rulate, Florin Călinescu, autohton, întreprinzător, pe nume Gigi). După câteva obiecții „amicale” adresate ca de la regizor la regizor colegului Nae, ca să-și intre în rol, Florin trece la „vrăjeala” fetelor cu „povești de filmări” (printre altele un „racord” muzical la finalul din **E pericoloso sporgersi**). Timp în care, în lumina soarelui și a inevitabilelor blende, filmau de zor (câte patru-cinci duble) delicata franțuzoaică Marthe Felten și hătrul Mircea Diaconu, confrunțați „corp la corp” cu amuzantul tandem al „mecanicilor răpitori” Valentin Teodosiu și Dragoș Părvulescu, operator convertit la actorie. Cristi Comeagă a trudit și la monitorul video aranjând geometria cadrului, și la cameră, dirijându-l pe Alecu Solomon, timp de zece ore nonstop cât a durat prima zi de filmare. Contabilizată în trei consistente secvențe și încheiată cu tradiționala șampanie, la care s-a adăugat, pe lângă bere, apă minerală „Dorna”, pepene la gheață și câte un pahar de... vorbă. Tonul fiind dat — evident — de către regizor, îmbujorat de arșiță, dar și de satisfacție.

E D I T U R A

INEMA

Echipa redacțională

Director — Redactor șef
Adina Darlan

Redactor șef adjunct: Dana Duma. Secretar general de redacție:
Ioana Statie. Publicist comentator: Irina Coroiu, Roland Man.
Șef de rubrică: Dolina Stănescu. Fotoreporter: Victor Stroe.
Manager Difuzare: Adrian Constantinescu.

Societatea Comercială S.R.L. Sentința civilă nr. 3087/SC Judecătoria Sect. 1
București, 21 Iunie 1992, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului cu
nr. J 40/19554/1992 din 24.07.1992. ISSN 1220 — 1200

Redacția: Piața Presei Libere nr. 1 București, tel. 222.33.32

Regia autonomă a imprimerilor „Imprimeria Coresi”, București

Abonamentele din țară se pot face prin Oficiile poștale, Catalog Presă
1993, editat de RODIPET poziția 4070: 3 luni — 2 400; 6 luni — 4 800; 12
luni — 9 600. Cășitorii din străinătate se pot abona prin RODIPET S.A. P.O.
Box 33—57, telex 119955, 11034; Fax 222 64 07 telefon: 222 41 26; Piața Pre-
sei Libere nr. 1, sector 1, București

O BANCĂ DINAMICĂ PENTRU PARTENERI DINAMICI

BANCOREX

Cu un capital care o situează pe primul loc în ierarhia băncilor comerciale din România, cu o experiență de 27 de ani în sistemul bancar internațional și cu o rețea externă de peste 2.000 de bănci corespondente,

BANCA ROMÂNĂ DE COMERȚ EXTERIOR SA

este partenerul ideal al tuturor oamenilor de afaceri din țară și străinătate.

BANCOREX
BANCA ROMÂNĂ DE COMERȚ EXTERIOR SA

Calea Victoriei 22-24, 70012 Bucuresti ROMANIA

Tel.: +4-01-614 91 90; 614 73 78

Fax: +4-01-614 95 98

Telex: 11235 ebank r SWIFT : BRCEROBU

Lei 980